

ÉLETTÜNK

LIII. évf. 11. szám

Az európai magyar katolikusok lapja

2021. november

SZÍVEMBEN ŐRZÖM

Ferenc pápa levélben mondott köszönetet Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érseknek az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) megszervezéséért. Az alábbiakban a levél magyarra fordított szövegét olvashatjuk.

*Tisztelendő testvéremnek
Erdő Péter bíboros
esztergom-budapesti érseknek*

Apostoli utamról visszatérve, szívemben őrzöm azokat a nagy pillanatokat, amelyeket Isten népével együtt éltem meg, akik imádságban egybegyűltek a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus lezárására.

Köszönetemet szeretném kifejezni Önnek mindazért a munkájáért, amelyet Főegyházmegyéjében folytattak ennek a Kongresszusnak az előkészítése során. Sokak rejtett és csendes együttműködése – püspököké, papoké és lelkipásztori munkatársaké – lehetővé tette mindenki számára, hogy megújítsa lelkét az Eucharisztia színe előtt, amely a szeretet és a hit forrása.

Köszönöm azt az előrelátást is, amellyel jó megoldásokat javasolt azokra a problémákra és kihívásokra, amelyek az esemény kapcsán jelentkeztek, ahogyan az Egyház mindennapi életében is megtörténik.

Imádkozom Önért és a Főegyházmegyéjéért. Az Úr áldjon meg titeket bőségesen és támasszon számos, hitben elkötelezett világot, akik Jézus Krisztusról tanúságot akarnak tenni és meg akarják élni a nyolc Boldogságot.

Üdvözlöm a Főegyházmegye papjait, szerzeteseit és szerzetesnőit. Áldjon meg az Úr mindannyiukat a papi és a szerzetesi hivatások bőségével!

Áldja meg Önt Jézus és oltalmazza a Szent Szűz.

*Testvéri szeretettel,
Ferenc*

Róma, Lateráni Szent János, 2021. szeptember 28.

Ravasz település katolikus templomának oltárképe. Fotó: Thaler Tamás

ÉNEK SZENT MÁRTONRÓL

Márton, Krisztus apostola,
Pannon földünk kelt csillaga!
Ki a pogány sötétségben
Fénylétét az igaz hitben.

Téged kettős nagy szeretet
Már e földön lelkesített:
Egyik Istenhez felvonzott,
Másik feleidhez húzott.

Te a halált sem rettegted,
Az életet sem kerülted,
Ha életed szükségesnek
Látszott élő hiveidnek.

Ki e földön szűkölködtél
Mégis máson segítettél,
Már most gazdag az egekben,
Segíts a jámbor lelkeken.

SZENT MÁRTON PÉLDÁJA LELKESÍTSÉN

Írta: Sebestyén Péter

Novemberben, liturgikus emléknapján (november 11.) az ezerhétszázöt évvel ezelőtt született Szent Mártonra emlékezünk. Az egyházban ő az első olyan hívő, akit nem vértanúsága miatt avattak szentté. Az ő élete sok tekintetben különleges. Bizonyos fókig ő a magyaroké is, hiszen Szombathely szülötte. Gyermekéveit is ott töltötte. A közeli pannonhalmi bencés apátság is a róla nevezett hegyre épült. Pogányként élő veterán katona apja mellől, szinte gyermekfejjel lépett a hittanulók közé. Ő keresztelete meg édesanyját is. Még egy darabig folytatta apja hivatását, a katonaságot, de aztán letette a kardot, illetve felcserélte azt a pásztori szolgálattal. Habitusában megmaradt katonának, de azzal, hogy elfogadta a püspöki szolgálatot, Krisztus hadseregébe lépett be. Feljegyzik róla a sokunk által ismert történetet, mely szerint egy lovas őrzáron megosztotta köpenyét egy fagyoskodó koldussal. Később maga Krisztus igazolta visza neki, látomásban, hogy bizony Ő volt a koldus.

Ez az önmagával kemény, a bűnösökkel irgalmas és a felforgató eretnekekért imádkozó buzgó főpap, Tours püspöke megtanulta a teológiát: amit tanult, azt hitte, és amit hitt, azt tette is. Élete az emberek és Isten szolgálatában elfogyó, önmagát felemészítő szeretet példája. Semmit sem akart megtartani magának: sem javait, sem idejét, sem munkáját. Egész életét a személyes gondoskodás, az odafigyelő tapintat, a megbékélés és az Isten országának hirdetése jellemezte. Élete vége felé, amikor már érezte a fáradtságot és a kimerülést, hívei biztatták, hogy

maradjon, legyen továbbra is a püspökük. Ekkor mondta, mintegy imádságként azt, amit ezerhatszáz év után Erdély szentéletű püspöke, Márton Áron is jelmondatának választott: *Non recuso laborem* – Nem vonakodom a munkától.

Ebből a gazdag életútból emeljünk ki néhány, számunkra is megfontolandó gondolatot, tanítást.

Szent Márton katona volt. De feltehetőleg úgyis a kérdés: miért van szükség a katonaságra? Nem lenne könnyebb mindent megbeszélni, megszavazni, senkire semmit rá nem erőltetni, meghagyni mindenki szabad döntését? De akkor hol marad a tekintélytisztelet, hol van az engedelmség? Mi lenne egy koncerten, ha egy zenekarban mindenki azt csinál, amit akar? Akkor minek a kotta és minek a karmester? Mi lenne a sportban, egy tűzoltócsapatban, egy katonai bevetésnél, egy intézményben vagy hivatalnál, ha nem lenne rend, nem lennének szabályok, nem lenne végső döntést meghozó, feladatot ellenőrző, leosztó vezető, akinek személye a jótállás is a sikerért?

Szent Márton katonaszent volt, akárcsak Szent György, Szent Sebestyén, Szent Flórián vagy Szent István király és Szent Imre herceg. De katonaként harcolt Assisi Szent Ferenc, Loyolai Szent Ignác, Szent Demeter, Szent Johanna, Kapisztrán Szent János is. S a már előbb említett nagy püspökünk, Márton Áron is. Ezek a katonaszentek népeik hősei. Életeket mentettek, életüket áldozták, hősiiesen harcoltak földi és mennyei hazájukért.

(folytatás a 2. oldalon)

VENCSE LÁSZLÓ ARANYMISÉT ÜNNEPELT

Három országon átívelve, tizenegy alkalommal mondott köszönetet Istennek és részesítette aranymisés áldásban a hálaadásban hozzá csatlakozókat a pappá szentelésének (1971. szeptember 12.) 50. évfordulóját ünneplő Vencser László. Lapunk jubiláló felelős szerkesztője most e hasábkon keresztül olvasóinkra is Isten áldását kéri.

Ez év június 23-án a gyulafehérvári székesegyházban Kovács Gergely érsek ünnepi szentmise keretében megköszönte a főegyházmegye jubiláló lelkipásztorainak a kitartó hűséget és szolgálatot – ez volt az első alkalom, amikor szentmisén mondta ki a hála szavát.

vait Istennek az aranymisés Vencser László. Pappá szentelése 50. évfordulója napján, 2021. szeptember 12-én Budapesten a Hősök terén, a NEK zárómiséjén Ferenc pápával koncelebrálva tekinthetett vissza papi életének elmúlt öt évtizedére. Fontosnak tartotta, hogy ezt Csiksomlyón a Szűzanya lábainál is megtegye, ezért szeptember 17-én a kegytemplomban szűk körben, családtagok, barátok, a csikszentdomokosi Segítő Nővérek és zarándokok jelenlétében, Szabó Lajos nyugalmazott plébánossal bemutatott szentmisén magasztalta lelke az Urat.

Szeptember 18-án Ditróban a Jézus Szíve-templom előtt a szokásos gyönyörű virágszönyeg fogadta a közelebből és

távolabbról érkező több száz vendéget. A jubilánssal és hetven paptársával együtt koncelebrált Pál József Csaba temesvári megyéspüspök és Tamás József Csikszere-dában élő nyugalmazott segédpüspök is. Az eseményt megtisztelte jelenlétével Potápi

Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár és számos más jeles meghívott. A háromórásra bővült szertartáson és ünnepségen Czirják Árpád pápai prelátus a zsoltáros szavaira épített szentbeszédében többek között ezeket mondta:

„A főpásztor az aranymisét negyvenhat évvel ezelőtt a papnevelés iskolájában állította és ő hosszú éveken át a teológiai oktatás és papnevelés felelősségteljes, nehéz munkáját végezte. [...] Nehéz idők voltak ezek, a román állam által elorzott Baththyanum árnékában lévő szeminárium épület

szűk keretei közé kellett a kántoriskola és a teológia népes ifjúseregét bezsűfolni. A tizenhárom évet börtönben töltött Jakab Antal püspök szabadulása után is folytatta a diktatúrával szembeni küzdelmét. Jakab Antal nem Márton Áron árnyéka, ő Erdély kiemelkedő főpapja volt, aki idős kora ellenére is fiatalokat zavarba hozó lendülettel dolgozott. Terve vette a szűk teológiai keret szétfeszítését és egy emberibb milió megteremtését. Rátermett embert keresett és talált Vencser László személyében, aki rövid idő alatt bebizonyította, hogy nemcsak a katedrán, de a merész terv kidolgozásában és kivitelezésében is megállja helyét.

(folytatás a 2. oldalon)

IMÁDSÁG AZ 52. NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS KEGYELMEIÉRT

Erdő Péter bíboros, prímás imádságban ad hálát a szeptember 5. és 12. között Budapesten megrendezett 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kegyelmeiért. A főpásztor buzdít mindenkit, hogy csatlakozzon alábbi imájához.

Urunk, Jézus Krisztus, szeretett Mesterünk! Teljes szívünköl hálát adunk Neked, hogy a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus egész folyamán különös erővel átélhettük jelenléted csodáját, szereteted szelíd és ellenállhatatlan erejét. Hittük eddig is, de most meg is érezhettük, hogy ami történt, nagyobb, mint mi vagyunk. A szentmisék és a szentségimádások meghitt közelsége, az Oltáriszentséget kísérő körmenet a városban és a szombat este kigyúló fényeivel, szentségi áldásod, mely átölelte és eggyé forrasztotta az egybegyűltek hatalmas tömegét, örök emlék és erőforrás marad számunkra.

A pápai misén a világegyház látható közösségként is megjelent Körülötted. Péter utódnak vezetésével a püspökök, papok, szerzetesek, világi hívők hatalmas családja Téged ünnepelt, Tőled kapott kegyelmet, szent Tested és Véred táplálékával a Te életedben részesült.

A szegényekkel való közösség megélése, a művészet, a tudomány, a zene, a tanúságtételek átiütő ereje, a sok nemzetiség, a

minden földrésről hozzánk érkező hívők példája és lelkesedése a felemelkedés, a remény, az újrakezdés üzenetét hordozta a járvány nehéz hónapjai után. Belőled merítjük a bizalmat, Te vagy az, aki gondot viselsz ránk.

Eléd hoztuk nagy, közös gondjainkat is. A Föld erőforrásainak korlátait, az emberiség riadt útkeresését, hogy ne tegye maga körül lakhatatlanná a világot. Hogy tanácstalanságát ne egymás iránti szorongó vádaskodással vagy a javakért folyó ádáz küzdelemmel vezesse le. Találjon inkább Benned reményt, legyen képes a közös gondokat őszintén és nagylelkűen megvitatni. Hála Neked, mert velünk járod a történelem útját!

Köszönjük, hogy Körülötted, asztalod körül találkozhattunk a többi keresztényekkel. Kérünk, hogy mielőbb megtaláljuk velük a teljes közösséget! Szeretettel találkozhattunk más vallások követőivel és más világnézettű emberekkel is. Segíts, hogy a szeretetben hirnökeid lehessünk!

A készület éveiben kértük, hogy az Eucharisztikus Kongresszus fővárosunk, népünk, Európa és a világ lelki megújulását szolgálja. Most, amikor megrendülten mondunk köszönetet a Kongresszus minden kegyelméért, kérjük, segíts, hogy ennek a lelki megújulásnak a munkatársai lehessünk Szentlelked vezetésével és erejével! Amen.

SZENT MÁRTON PÉLDÁJA...

(folytatás az 1. oldalról)

A katonaság valójában tartást ad. Fegyelmettségre, elszántságra, eltökélt tettekre sarkall. A katona nem okvetetlenkedik, nem felesel, nem futamodik meg a veszély látán, hanem élete utolsó percéig harcol azért, amire felesküdt. Nemcsak parancsot teljesít, hanem erőt mutat fel ott, ahol mások gyengének bizonyulnak. Nem ölni akar, hanem védeni a mögötte álló közösséget. A katona bízik a felettes tekintélyében, kitarthat a nehézségek idején, nem futamodik meg az ellenségétől, harcol élete árán is. És ez ugyanígy érvényes az élet bármely területén – a lelki, erkölcsi küzdelemben is.

Szent Márton példát ad arra is, hogyan álljunk ki hitünkért, értékeinkért akkor is, ha az nem jár előléptetéssel, előnnyel, ha abból nem csinálhatunk karriert, vagy ha azt nem fizetik meg. Az eszmény vonzása: az ajt, az ösztönöz, az motivál, hogy tartsak ki. Ne csak a magam érdekeiért álljak ki, ne csak jogaimért tüntessek, hanem a közösségemért is, a lelkiismeretem szavára hallgatva Isten jogaiért, még akkor is, ha nekem ebből károm vagy hátrányom származik.

Szent Márton buzgóságáról feljegyezték, hogy templomban soha nem ült le. Vagy állt, vagy térdelve imádkozott órákon keresztül. Akkoriban még két-három órán át is eltartott egy liturgia. Mély és bensőséges istenkapcsolatának még hitbéli ellenfelei, az eretnekek nem tudtak ellenállni, pedig sokszor próbálkoztak elűzni püspöki székhelyéről. Megfélemlítették, halállal fenyegették, de Márton nem unta meg a Krisztus és egyháza melletti kiállást. Annyira átjárta Márton Isten jelenléte, hogy az ördög valóságosan menekült tőle. Leírják róla, hogy

könnyedén felismerte az ördögöt, így a gonosz hamar lelepleződött és elkotródott.

Az életszentség, az istenszeretnek az a tüze, amely Szent Mártonban lobogott, épp ebből a mély hitből, a belőle fakadó tettek-ből táplálkozik. Hogyan lehet ezt a hitet ébren tartani? Látjuk, zaklatott világunkban mennyire fontos a csönd, a magunkba nézés. Zajszigetelt házakat építünk, hétvégén a városi zajból vidékre menekülünk, de ennél még többről lenne szó. A csendben hallható Isten hangja. Ha a lelkiismeretet mint irányjelzőt mindig Isten parancsaihoz, a Szentírásához, Jézushoz szabjuk, rá állítjuk, akkor a csend nemcsak ellazít, hanem feltölt, rendet tesz bennünk, a csendben megszólaló Isten élménnyé teszi a vele való meghitt találkozást, együttélést. Szent Márton sem nézte az óráját, mikor lesz már vége a szentmisének. Időt szentelt Istennek, hogy ezzel benne is élet fakadjon.

Márton önmagával szigorú, a szegényekkel, bűnösökkel szemben gyengéd volt. Szent Márton nemcsak katonai köpenyét vágta ketté, hogy betakarja a didergő szegényt, hanem a lelki nyomort is igyekezett orvosolni. A hívő embernek ez lenne a küldetése. Az Isten hiányától szenvedőnek örömhírt adni, a vallásilag nyomorgó lelkeket felemelni, tanítani, bevezetni abba a másik világba, amit Megváltó Jézusunk hozott.

Ez a gesztus jelenti a konkrét nagylelkűséget is akkor, amikor nem szigorúnak kell lennünk, hanem elnézőnek, megbocsátónak. Ez az irgalmasság. Az irgalmomban van egy dráma: Isten felénk fordul. Közben leleplezi a bűnt, sebzett lelkünket felemeli, visszafogad. Nem lekezel, nem olcsó amnesztiát ad, nem elbogatellizálja a tetteinket, nem lenéző nagyvonalúsággal, könnyedén újratervez, mintha nem történt volna semmi, hanem értünk jön, jelez, utánunk nyúl, pokolra száll, ahogy a *Hiszek-*

egyben is valljuk. Megesik rajtunk a szíve. Ezt kellene nekünk is tennünk egymással. Szent Márton megmutatta, milyen az isteni irgalmasság: előbb irgalmas, hogy aztán megbocsáthasson... Irgalmával átölel, szégyenünket betakarja. Nem vár emberi teljesítményeket, nem szab feltételeket, hanem éppen ebből az úgymond megszégyenítő ingyenességből kapunk erőt, indulunk feléje s kezdünk újra szeretni.

Amikor segítünk egymáson az irgalmasság jegyében, hajlamosak vagyunk lebecsülni a magunk képességét, „mit érek én a kevés tettemmel”. Úgyis annyi a rossz, úgyis annyira elhatalmasodott a gonoszság, úgysem lesz ettől jobb a világ. De Isten nem így gondolkodik. És Szent Mártonban is ezt látjuk. Példáján felbuzdulva nekünk is mentenünk kell a menthetőt, ott, ahol vagyunk. Isten nem „írja le” az embert. Mi se becsljük le a jónak az erejét, ne becsljük alá az Ő kegyelmének hatékonyságát. Különböztessük meg a bűnt a bűnöstől és lépünk tovább. A bűnt dobjuk el, a bűnöst emeljük fel. Önmagunkban is. Előbb van a személyi méltóság, s csak utána a teljesítmény... Ne a konkollyal legyünk elfoglalva, ami a búza között nő, hanem a búzát ápoljuk. Isten küldi segítségét mindenkinek, minden helyzetben, csak együtt kell működnünk vele. Ne csapjunk hát le minden szál konkolyra. Van bizonyos hibaszázalék is... Hiszen szabadon döntünk, de értelmünk elhomályosult, nem vagyunk tökéletesek. Nem ülhetünk egész nap pizsamában, fel kell keljünk, s nekivágni a napnak akkor is, ha tegnap csalódtunk, vagy rossz az idő, nincs kedvünk. És ne folyton a bűneinkre összpontosítsunk, hanem arra a nagyszerű feladatra, életre, amelyet Isten nekünk szánt. Beléje kapaszkodva, bízni Benne, mint gyermek a szüleiben, hiszen értünk lett emberré.

Szent Márton példája ebben lelkesítsen mindnyájunkat.

IMASZÁNDÉK

Novemberre

Depresszióban szenvedőkért. Imádkozunk, hogy a depressziótól vagy a kiégéstől szenvedő emberek másoktól segítséget kapjanak, és rátaláljanak a Fényre, amely megnyitja őket az életre.

Az Úr tudja, hogy mennyire fárasztóvá válhat az élet. Tudja, hogy sok minden fárasztja a szívet: csalódások, a múlt sebei, terhek, amiket cipel, sérelmek, amiket a jelenben szenved el, bizonytalanságok és a jövőért való aggodalmak. Jézus mindegyikre egy meghívással válaszol: „Gyere!” Akkor hibázunk, amikor benne maradunk ezekben a nehézségekben. Bármennyire magától értődik is, mégis olyan nehéz válaszolni erre a hívásra és megnyitni előtte! Amikor sötétség vesz körül bennünket, akkor nagyon könnyen hajlunk arra, hogy azon siránkozzunk, mennyire igazságtalan az élet, mennyire hálátlanok a többiek, mennyire gonosz a világ... stb. Mindannyian ismerjük ezt az érzést. Jó néhányszor mentünk át már ilyen tapasztalaton. De amikor így teszünk, akkor saját magunkba zárkozunk és mindent szürkének látunk. Aztán elkezdjük megszokni ezt a szomorúságot és az mintegy otthonunkká válik: elborít bennünket. Szörnyű dolog ez. Jézus azonban ki akar húzni bennünket ebből a futóhomokból, és külön-külön így szól hozzánk: „Gyere!” – „Ki?” – „Te, te, te!” Az út, ami kivisz bennünket ebből az állapotból, a kapcsolódás útja. Amikor én is kinyújtom a kezemet, amikor felemelem a tekintetemet azokra, akik igazán szeretnek engem. Valójában nem elég az, hogy kilépek önmagamból; az is fontos, hogy tudjam, merre menjek. Sok cél nagyon is csalóka: vigaszt és békét ígérnek, és csak kis időre terelik el a figyelmemet; szórakozást kínálnak, aztán eltűnnek, és ugyanolyan magányosan állok, mint korábban. Délibábok. Ezzel szemben Jézus megmutatja, hogy merre menjek: „Gyere hozzám!” Amikor az élet súlya ránk nehezedik, sokszor próbálunk beszélni valakivel, aki meghallgat bennünket, egy baráttal vagy egy szakemberrel... Ez nagyon jó dolog, de ne felejtjük el Jézust! Ne felejtjük el megnyitni önmagunkat neki! Meséljünk neki az életünkről, bizzunk rá embereket, helyzeteket! Akadhatnak olyan területek az életben, amelyeket még nem nyitottam meg előtte, amelyek még sötétek, mivel még nem világította be az Úr fénye. Mindegyikünknek megvan a maga története. És ha valakinek vannak még olyan részek az életében, amelyek sötétségben vannak, menjen Jézushoz, menjen egy irgalmas misszionáriushoz, menjen el egy paphoz, menjen... de legfőképpen menjen el Jézushoz és neki beszéljen erről! Ma mindegyikünknek azt mondja: „Bátorság, ne engedjétek, hogy lehúzzon benneteket az élet súlya, ne zárkozzatok be saját magatokba félelemből és a bűn láttán! Gyertek hozzám!” Ő vár ránk; mindig vár ránk. Nem azért, hogy egy varázstűssel megoldja a problémáinkat, hanem hogy problémáink közepette megerősítsen minket. Jézus nem a nehézségeket tünteti el az életünkből, hanem a szorongást veszi el a szívünkből; nem elveszi a keresztünket, hanem velünk viszi azt. Ővele minden nehézség fényé, világossággá válik, mivel Ő az a vigasz, amit keresünk. Amikor Jézus belép az életembe, megérkezik az a béke, amely akkor is velem marad, amikor nehézségek, szenvedések köszöntenek rám. Menjünk Jézushoz! Adjunk neki az időnkből! Találkozzunk vele naponta az imában, egy bizalommal teli és személyes párbeszédben, ismerjük meg szavait a Szentíráson keresztül, fedezzük fel újra félelem nélkül megbocsátó szeretetét, együk az Élet kenyérét! És érezni fogjuk szeretetét, érezni fogjuk vigasztalását. (Ferenc pápa, 2017, *Úrangyala imádság*)

Hiba György SJ

VENCSE LÁSZLÓ...

(folytatás az 1. oldalról)

Gyergyókilyénfalva és Gyergyóditró Gyulafehérváron egymásra talált, a nagy püspök és a lelkes teológiai tanár harmonikus együttműködése tüneményes eredményt hozott, főiskolai kampuszra emlékeztető tágas életér jött létre, felújított, korszerűsített épületek várták az addig mozgásukban korlátozott kispapokat. Később az építkezés egyházmegyeszerte továbbfolyt, az új épületek, létesítmények Csíksomlyón, Gyergyószentmiklóson és másutt önmaguk helyett beszélnek. A költő szerint a víz szakad, de a kő marad. Kőbe írták nevüket azokat, akik fáradtságos munkával maradádot alkottak.

Hidegzuhanóként ért valamennyiünket a hír: Vencser László egyházmegyéinkből távozik, Ausztriában folytatja tevékenységét. A teológiai tanári kar oszlopos tagjának, az egyházépítőnek távozása úrt hagyott maga után. Az egyházi vezetés könnyen lemondott a távozóról, de mi nem mondtunk le róla és ő sem rólunk. Eltávozott, de lélekben köztünk maradt. Hazajáró lélek ma is, tekintetét a távolból is Erdélyen, szülőföldjén tartja, eleven kapcsolatot tart fenn sokakkal. Gyakran köztünk van, segít, baráti kezét nyújt tanítványainak, minden érdeklődő magyar embernek. Számára Linz otthont jelent, de szülőföldjén érzi itthon magát.

A szentmise végén a köszöntések sorát Potápi Árpád János államtitkár kezdte, aki, miután megköszönte az ünnepelt munkáját és barátságát, a Miniszterelnökség és a maga nevében egy Díszoklevelet is átadott neki „a magyarság szolgálatáért végzett félévszázados áldozatos munkájáért”.

Sebestyén Péter marosvásárhelyi plébános, író a volt gyulafehérvári teológiai tanítványok nevében mondta el köszöntőjét. Az alábbiakban ebből idézzük:

„A négy erdélyi egyházmegye papjainak több mint felét te is tanítottad. Köszönjük neked, hogy számunkra példakép voltál és maradtál, azzal a Márton Aron-i tartással, gerincességel, amellyel erkölcssteológiai tanárként, vicerektorként emberi módon, őszinte közvetlenséggel beszélte nehéz témákról is. Azzal a gyakorlati érzéssel, amelylyel bemutattad, hogy a lelkipásztor legyen jó gazda, aki kincseiből régít és újat vesz elő. Mőresre tanítottál, a krisztusi etikai kódexre: hogy legyünk igazságosak és irgalmas szívűek. Megtanultuk tőled az epikaiat (a méltányosságot) alkalmazni, megtanultuk az

áryalt helyzetfelismerést, a problémakezelés keresztény leleményességét, az igényességet magunkhoz és az elvégzett lelkiismeretes munkához. Közben azt is megmutattad, hogyan lehet Krisztus papja egyszerre székely, Istenszerető és világra nyitott, egyetemes katolikus kitekintésű.

Köszönjük neked az egyenességet, amelylyel kiálltál, harcoltál értünk az egyházi és a világi hatóságok előtt, és azóta se engedted, hogy gerinceid megroppanjai. Köszönjük neked azt a nagy ívű, távlatokban gondolkodó, felelős magatartást, amellyel akarva-akaratlan tanítványaid nemzedékeinek jellemét is formáltad, és beljük csöpögtetted az irgalmasságot, a rugalmat, megértő emberség találatok útjait. A te példádán láttuk, hogyan ismerhetők fel az idők jelei, hogyan lehet a pap kreatív a zord körülmények és a szűkre szabott lehetőségek között is.

Köszönjük, hogy közel engedted magadhoz, és empátiával, ráérzéssel észrevetted a bennünk rejlő talentumokat, segítettél felzárni hozni és a közösbe tenni azokat. Hiszen nemcsak a vizsgákon, de a közös munkaalkalmakkor, az építkezések alatt, a laza együttléteken felszabadító erőként, kegyelemként éreztük jelenlétet, és úgy is éltük meg, hogy nem leereszkedsz hozzánk, hanem felszárítasz a krisztusi eszményhez, és közvetett módon ezzel felnövekedésünkhöz, emberi, férfiu érettségünkhöz is hozzájárultál.”

Puskás Elemér ditrói polgármester és a helyi egyháztanács képviselőjének szavai, majd Mezei Lóránd miniszterelnök versmondása után Baricz Lajos marosszentgyörgyi papköltő is átadta az alkalomra írt két, *Szolgálni Isten és Még nem is voltál* című költeményt.

Szeptember 19-én Gyergyószentmiklóson reggel a Munkás Szent József-, délelőtt a Szent Miklós-, este a Szent István-templomban is általa celebrált szentmiséken köszöntö meg Vencser László a hívek több évtizedes szeretetét és ragaszkodását, akik úzttal is elhalmozták őt ennek jeleivel és jókívánságaikkal. Utóbbin a Glory Dicsőítő Zenekar Aroni áldás énekével is kifejezték ezt.

Szeptember 26-án, a Népek Vasárnapján Linzben a domban is a jubiláns volt a szentmise főcelebránsa és szónoka, a végén pedig aranyismis áldásban részesítette a jelenlévőket.

Október 2-án pedig Bécsben a Pázmáneumban is aranyismis mutatott be. Varga János rektor szentbeszédében megvilágította többek között ezt is: „Merjünk kicsik lenni – hangzott a hamis szlogen –, ehelyett a kereszténység azt mondja: merjünk és akarjunk

nagyok lenni, s ennek útja, hogy tudunk kicsiké válni, de közben törekedni a legtöbbre, ami tőlünk telik... Isten kegyelme által növekedve nagyok lenni.” Az ünnep szónoka Sik Sándor Carmen semisaeculare – A Generális Atyának című versét is felidézte: „A második félévszázad küszöbén / A múlt élő tükrébe visszanezel, / S mind, amit tettél, kézzel, szívvel, ésszel, / Rád mosolyog, mint tükörből a fény...”

Az aranyismis Vencser László 2021. október 9-én német nyelven mutatott be hálaadó szentmisét Linzben a Stadtpfarrkirche belvárosi templomban, ahol ő közel három évtizede szolgál. Tíz pappal együtt Franz Scharl bécsi segédpüspök is koncelebrált. Willi Vieböck, a Linzi Egyházmegye püspöki vikáriusa homíliájában mindenekelőtt átadta Maximilian Aichern nyugalmazott püspök üzenetét: „Annak idején befogadtam őt és nagyon hálás vagyok a szolgálatáért.” A helynök egyebek mellett méltatta Vencser László hídépítő szerepét a linzi és a gyulafehérvári egyházmegyek közötti testvérkapcsolat kialakítása kapcsán.

Végül, de nem utolsósorban az ünnepelt október 17-én Linzben a Jó Pásztor-templomban a magyar közösséggel is hálát adott félévszázados papi szolgálatáért. Három egykori tanítvány: Szabó Ernő linzi és Lukács József kölni magyar plébános, valamint Pál László kismartoni püspöki vikárius is együtt misézett vele. Felső-ausztriai hívek, bécsi és burgenlandi vendégek nagy közössége előtt prédikációjában Pál László emlékeztetett: „Amit csak magunknak akarunk megtartani, az nem fog megmaradni az örök életben és termést sem hoz. Te nem építettél palotát magadnak, saját tulajdonú lakásod sincs sehol, de építettél a közösségnek, népednek, és építettél szellemi, lelki katedrálisokat, nem egyet! Hála és köszönet érte!” Így folytatta: „Köszönet a tehetségért, a képességekért, a kapott talentumok sokaságáért. Köszönet a rengeteg munkáért, áldozatért, igaz emberiségért, hűséges helytállásért. Ágidius Zsifkovics kismartoni megyéspüspök nevében is köszönet a gyulafehérvári, linzi, ausztriai és a világegyházban végzett munkáért” – zárta szavait Pál László.

Összeállításunk végén pedig íme a fohász, amelyet az aranyismis Vencser László lapunk olvasóiért fogalmazott meg: „A Boldogságos Szűz Mária, a magyar szentek és az összes szent közbenjárására áldja meg a Mindenhátó Isten az Életünk újság valamennyi olvasóját, áarassa rájuk kegyelmeit és kísérelje életüket atyai gondoskodásával.”

Varga Gabriella
Fénykép: Alex Foto-Video

Ima | Jézusunk, Megváltónk, Királyunk, Te hordoztad a mi betegségeinket és magadra vetted a mi fájdalmainkat. A Te sebeid által gyógyulunk meg. Teljes bizalommal térdelünk Eléd, és kérünk, hogy gyógyítsd meg a megtört szívünket. Szabadíts meg az ebben szenvedőket attól, hogy értelmetlennek lássák az életet. Ámen.

A GÖRÖGKATOLIKUS EGYHÁZ HELYZETE KÁRPÁTALJÁN

Szabó Konstantin görögkatolikus áldozópap, az ungvári szeminárium korábbi prefektusa, sislóci káplán 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson elhangzott tanúságtételének teljes szövege

„Istenfélelemmel, hittel és szeretettel közeledjétek!” Ezzel a fennhanggal hívja a pap a bizánci szent liturgiában a híveket a szentáldozásra. Istenfélelem, hit és szeretet. Ezekre van szükségem, ebben kell lennem, élnem, ha a krisztusi tanításnak akarok eleget tenni: „Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van.”

A 2021-es év a jubileumok éve a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegyében. Április 24-én ünnepeltük az Ungvári Unió 375. évfordulóját, szeptemberben emlékezünk meg az egyházmegye 250 évvel ezelőtti történet kanonizációjáról, valamint június 27-én emlékezünk meg vértanú püspökünk, Romzsa Tódor boldoggá avatásának 20. évfordulójáról. Egyházmegyénk püspöke nevében Luscsák Nílus apostoli adminisztrátor, valamint az egyházmegye papjai, szerzetesei és hívei részéről hálással köszönöm ezt a csodálatos lehetőséget, hogy ezen a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson bemutathatom szeretett egyházmegyém jelenlegi helyzetét.

Jézus Krisztus azt mondta: „Legyen egy nyáj és egy pásztor.” Valamikor elődeink eltértek ettől, de másik őseink 375 évvel ezelőtt igyekeztek ezt jóvátenni, ami az Ungvári Unió megkötésével történt meg. 250 éve pedig önálló egyházmegyeként vagyunk az egyetemes katolikus egyház tagjai. Sok jeles püspök vezette, irányította, építette egyházmegyénket.

Hetvenhét évvel ezelőtt újból próbára tette az Isteni Gondviselés egyházmegyénket. 1944 októberében a szovjet hadsereg megszállta Kárpátalját, e csodálatos vidéket a Kárpátok hegyláncával, folyóival, dolgos és Isten szerető népével. Nem véletlen, hogy elsődleges feladatunknak érezték, hogy e területet hozzácsatolják a nagy szovjet birodalomhoz. Rögtön szembesültek azzal a ténnyel, hogy e területen a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye a domináns, amit a fiatal, alig egy hónapja kinevezett és felszentelt püspök, Romzsa Tódor vezetett. A félmillió hívőt számláló egyházmegye fejlett iskolarendszerrel, ingatlanokkal és intézményekkel, erdővel, termőföldek hektárjaival és szervezett gazdasággal rendelkezett. Ez időben a Lembergi és a Sztaniszlávi, jelenlegi Ivano-Frankovszki Görögkatolikus Egyházmegyét már beolvastották az orosz pravoszláv egyházba. Ezt tervezték a Munkácsi Egyházmegyével is. Am annak papjait nem tudták sem megagítani, sem annyira megfélemlíteni, hogy olyan kezdeményező *Iniciatívna Grupa* alakuljon, mint amilyen Koszelnjnyik atya és társai Lembergben szerveztek. 1947 októberében az NKVD titkos akciójában, Nikita Hruscsov utasítására Romzsa Tódor püspököt meggyilkolták. Egy balesetnek álcázott támadás után a kórházban sikerült merényletet végrehajtani.

Jelesre vizsgáztak emberségből

A papság és a hívek a püspök meggyilkolását követően még elszántabbak lettek. Az 1948-as év a bizonyíték erre, hiszen egy bő év leforgása alatt egyetlen pap sem volt, aki áttért volna. Erőszakkal vették el templomainkat, tíz papot koholt vádakkal tartóztattak le és különböző rendeletekkel nehezítették a papság életét. Elvették a paplakokat, a parókiákat, hogy sanyargassák a nagy többségben sokgyermekes papcsaládokat (a 127 hitvalló papból 93 volt családos és ebben a 93 családban 368 gyermek nevelkedett. Ők a hitvalló papjaink, de vannak a hitű papjaink is, ott hiányosak az adatok, de azért két nevet engedtessek megjegyezni: Karczub Pál és Medveczky Pál családjában, csak ebben a két családban 25 gyerek nevelkedett. 16 gyermekes volt Karczub Pali bácsi és Medveczky 9 gyermeknek volt az édesapja). A papnék zöme tanítónő volt, őket elbocsátották munkájukból. 1948 májusában még olyan rendelet is napvilágot látott, hogy azokat, akik elhagyják a papi szolgálatot, civil munkára nem szabad felvenni.

1949. február 16-án kezdődött meg az egyházmegye felszámolása. Ekkor több mint 300 papja volt az egyházmegyének, akik közül 127 hitvalló és ebből 30 vértanú, akik soha többé nem tértek haza. 41 hitű papunk itthon maradt és megkezdte az egyházmegye

katakombaszolgálatát. 132-en aláírtak. Ezek egy része visszatért, az utórsze 1990-ben, úgyhogy közel 50 papunk visszatért az egy nyáj, egy pásztor helyre.

Hitvalló és hitű papjaink még egyszer átélve az egyházi uniót, nagyon nehéz körülmények közepette bizonyították hűségüket az Apostoli Szentszékhez és a krisztusi tanításhoz, amely így hangzik: „Egy nyáj és egy pásztor.” Megjárták a „keleti akadémiát”: a Gulágot, elvállaltak megalázó munkát, csak hogy eltarthassák családjukat. Megőrizték hitüket, az istenfélelmet és a szeretetüket az Egyház és a Jóisten iránt, jelesre vizsgáztak emberségből. Hadd idézzem szeretett tanárom és professzorom, dr. Ortutay Elemér szavait: „Valami csodálatos erő költözött belénk, mert nem féltünk a jövőtől. Igaz, testünket kicsit megtörték, de a lelkünk erős maradt, igaz, templomainkat elvették, de hitünket nem törték meg.”

Negyven évig illegálisan élt és működött az egyházmegye, ez volt a katakombaidőszak. Titokban szentelt püspökeink Chira Sándor, Orosz Péter, Szabó Konstantin, Szemedi János, Holovács József és Margitics Iván, s mellettük 47 titokban szentelt pap, akiknek megadatott, hogy hazajöhettek a Gulágról, negyven évén keresztül civil munka mellett papi szolgálatot teljesítettek, pasztorális életet éltek. Anyakönyv vezetésére nem volt lehetőségünk, de megkereszteltük a párttitkár gyermekét, sőt a KGB őrnagy fiát is, persze titokban, bezárt ajtó és befüggönyözött ablakok mellett.

Senki nem kért bocsánatot

1989 decemberében megtörtént egyházunk legalizációja, ami azt jelentette, hogy már nem büntettek minket, ha szent liturgiát nyilvánosan végeztünk. Az ungvári székesegyházat és püspöki palotát 1949 februárjában elvették pár óra leforgása alatt – visszaszerezni évekbe került. Egyházmegyénket nem rehabilitálták a mai napig, csak egyes papi személyeket. Senki sem kért tőlünk bocsánatot, a volt ingatlanaink és templomaink közül alig kaptunk vissza valamit. A kommunista-ateista mentalitás, gondolkodás, gondolatvilág a mai napig érződik Kárpátalján. A pravoszláv egyház által elvett 440 templomból 117-et kaptunk vissza. Ami azt jelenti, hogy 117 harcot kellett megvívniunk, hogy visszaszerezzük azt, ami eredetileg a miénk volt. Őt szerzetesi kolostorból hármat kaptunk vissza. Jelenleg 291 templomunk van, 30 épül. Elég messze vagyunk az 1949-es helyzettől. Az egyházmegyében jelenleg 270 pap működik, 18 emeritus pap és 29 szerzetes (akik a Nagy Szent Bazil, a redemptorista, a ferences és a kapucinus rendekbe tartoznak). Az egyházmegyében 2019-ben 2232 elsőáldozó gyermek volt, tavaly 1767.

A szentségi élet az egyházmegyében nagyobb részben megőrizte a hagyományos gyakorlatot. A nép egyháza: ennek van jó és kevésbé jó vonatkozása. Számos egyházközségben még mindig él az évi egy gyónás és egy áldozás gyakorlata húsvéti időszakban. Harminc év munkálkodása révén ez sok helyen gyarapodott, van havi gyónás, illetve karácsonyi és húsvéti lelki gyakorlat, szépen növekszik a templombúcsúra való felkészülés, ezen belül a gyónás és az eucharisztia vétele. Híveink szeretik a zarándoklatokat, főleg az Istenszülő-kegyhelyekre, többek között Magyarországra, Máriapócsra, ahol a szentáldozásban való részvétel megújítja lelki életünket.

Negyven évig volt illegálitás, még csak harminc éve vagyunk szabadok. Majnek Antal püspök atyától, a kárpátaljai római katolikus főpásztortól hallottam egyszer azt, hogy amit negyven év alatt lerombolnak, azt negyven év alatt nem sikerül visszaállítani.

A Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye kötelékébe tartozik a Beregszászi Magyar Görögkatolikus Esperesi Kerület, amelyet Szemedi János megyéspüspök

1996. augusztus 30-án, 406. sz. határozatával állított fel. A kerület minden magyar egyházközséget magában foglal Ungvártól Beregszászon keresztül Nagyszőlősig. (2016 szeptemberében Milan Sasik CM megyéspüspök egyházmegyénk magyar egyházközségei és magyar hívei számára püspöki helynököt nevezett ki.)

Hármas kisebbségben

Mi, magyar görögkatolikusok Kárpátalján hármass kisebbségben élünk: mint magyarok a 40 milliós országban, mint görögkatolikusok a nagy pravoszláv tengerben és mint magyar ajkú hívek a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye kötelékében.

Kerületünk statisztikája:

1. Jelenleg 45 egyházközséggel rendelkezünk, ebből 23 parókia, 22 filia. Negyven templomunk van, további kettőt most építünk. Kerületünknek 17 papja van és 9 kispapja, kettő közülük Nyíregyházán tanul.

2. Szervezeteink: Helynöki Hivatal, Görögkatolikus Ifjúsági Szervezet (GISZ), Főiskolai Lelkészség, Ortutay Elemér Szakkollégium, Szent Panteleimon Karitás, Médiastúdió és Újságszerkesztőség, Óvodabizottság, Bendász István Könyvtár és Levéltár. Épül és szerveződik az Ortutay Elemér Egyházi és Kulturális Központ, illetve az egyházmegyei múzeum.

3. Oktatási intézményünk, a Karáczfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum 2021-ben 180 diákkal kezdte meg az új tanévet. Hozzáfüzöm, hogy 2003-ban 36 fiatallal indítottuk az iskolát. A líceum a ZNO, azaz a független ukrán vizsgarendszer alapján a kárpátaljai magyar iskolák között 2019-ben első volt, tavaly második. A Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program által 4 óvodában oktatási-nevelési programot vezetünk, 21 óvodában hitoktatunk, 7 óvodát felújítottunk, további 4-et most fejezünk be.

Jövőre vonatkozó terveink a következők: Ungváron egyetemi kollégium és további óvoda létrehozása, az egyházi óvodák működésének biztosítása, iskolarendszerünk bővítése elemi iskolákkal, ifjúsági üdülőközpont alapítása a kerület részére, öregek otthona, napköziotthonok létrehozása, a tiszaujhelyi kúria felújítása a GISZ részére, karitászközpont kialakítása, templomaink felújítása.

A Beregszászi Magyar Görögkatolikus Esperesi Kerület élenjáró az egyházmegyénkben. Ennek az a magyarázata, hogy már 1989-től a Hajdúdorogi Görögkatolikus Egyházmegye és akkori főpásztora, dr. Keresztes Szilárd megyéspüspök nagyon sokat volt segítségünkre. A Nyíregyházán végzett papjaink törekszenek az anyaországi minta szerint szervezni az egyházi életet. Szeretném név szerint felsorolni mindazokat, akik mellénk álltak és mindenhol és mindenben tanítottak, támogatták a kibontakozásunkat, de a nevek sokasága miatt csak egy részét említem meg: a miskolci egyházmegye főpásztorát, Orosz Atanáz püspök atyát, néhai Peregun István rektor atyát, boldog emlékü Bacsóka Pál atyát, Vatamány Sándor barátomat és oltártestvéremet, aki az első között ott volt Kárpátalján, szem- és fültanúja volt az első beregszászi liturgiának, nem templomban, temetőben. És sorolhatnám a hajdúdorogi papság és híveinek névsorát. Az, hogy „te Kárpátaljáról jöttél, a Munkácsi egyházmegye papja vagy”, mintegy jelző szó volt, mindenhol szívesen látott kedves vendég vagy. Most is sokat segít nekünk a

jelenlegi érsek-metropolita, Kocsis Fülöp atya, aki teljes mértékben átérzi gondjainkat és küzdelmeinket. A Nyíregyházi Egyházmegye vezetőjét, Szocska Abel püspököt mi adtuk a magyar görögkatolikuságnak, hisz ő Kárpátalja szülőtte. Hála és köszönet a jelenlegi Magyar Kormánynak, a Magyar Katolikus Püspöki Karnak, Erdő Péter bíboros atyának, hogy mindenben igyekeznek segíteni és támogatni egyházmegyénket.

A múlt kötelez

Sokat tudnék mesélni a múltról. A múlt kötelez. Nagyon jó lenne a helyes következtetéseket levonni a múlt történéseiből. Egy példa erre: nem való a papnak túlságosan belebonyolódni a nagypolitikába. Amikor tanulmányozom politikus papjaink múltját, szerényen jegyzem meg, nincs mivel büszkélkedni. Amikor a hitvalló és hitű papjaink életét kutatom, Orosz Péter, Chira Sándor, nagyapám, édesapám, szeretett professzorom, dr. Ortutay Elemér vagy Bendász Pista bácsi... sokszor erőt meríték tőlük. Az adott szó betartása, annak létfontossága, a kötelesség szívbéli és becsületes teljesítése kereszténységemnek megőrzését jelenti. Teljesen másfajta megpróbáltatásokat, más időket élünk – nagyon gyakran hallok ezt, de az ellenség ma is ugyanaz: a sátán, a gonosz, amely mint diabolosz, most is megosztani akar, eltéríteni Istentől. Egy olyan társadalmat akar létrehozni, amelyben minden a feje tetején áll. Ahol minden, ami érték, ami szent, ami szép, ami jó, az nem kell.

Erre az elmúlt másfél év nagyon is rádobbertett mindnyájunkat a járvány idején. Amikor a pandémia tavaly megkezdődött, a nagybőjti időszakban voltunk. Egyházunkban a bizánci liturgiában az előszenteltek liturgiáját végezzük s ezen a szertartáson az áldozás előtt a pap azt mondja: *Közeledjétek!* Online közvetítés volt, nem volt kinek közeledni. Kérdést teszek fel: új kihívások előtt áll egyházunk? Át kell gondolnunk, hogyan juttassuk a szentáldozatot, az Eucharisziát akkor, amikor ilyen megpróbáltatások várnak ránk? Az esztergomi konferencián hangzott el, hogy két pápánk is az elmúlt évtizedekben erősített minket abban, hogy az Oltárszentség tartja meg az Egyházat. Szent II. János Pál és XVI. Benedek. Az Oltárszentség őrzi, tartja meg az Egyházat.

Ha a jövőről kell szólnom, szeretném kívánni magunknak, hogy végre legyen olyan kormányunk szülőföldünkön, Kárpátalján, Ukrajnában, amely az egyházat partnerként tekinti. Aki értékeli azon törekvéseinket, hogy az egyház a közjót szolgálja, gyermekeket és ifjúságot nevel erkölcsre, szépre, jóra, hitre. Embereket nevelünk, akik próbálnak szembeszegülni a rosszal, a hazugsággal, a természetellenes és istentelen jelenségekkel.

Ebben nagy segítségünk a szentségi élet. Ugyanis látjuk és értékeljük, hogy mennyire fontos a hit. Rádöbbenünk, hogy istenfélelem nélkül a kárhozatba irányítjuk életünket és a jövőnket. Ahol van szeretet, ahol tudunk áldozatot hozni, ott van a jövő.

368 gyerek a hitvallók családjában. Én egyike vagyok. Lehet, hogy a háromszázhatvannyolcadik! Az ő nevükben szóltam, próbáltam rávilágítani azokra az eseményekre, amelyekért, megismétlem, nem kértek bocsánatot. Szeretett édesanyám úgy halt meg, hogy végig kellett élnie azt, hogy 24 éves korában, amikor édesapámat letartóztatták, ott maradt egy másfél éves gyerekkel, és Nagybereznától végig Ungváron, Beregszászon keresztül egészen Rahóig üldözték. Lehet, hogy valahol tudott egy hetet dolgozni, és volt olyan, hogy fel se vették. Zsarolták, atrocitások érték, és úgy halt meg, hogy senki se jött tőle bocsánatot kérni és megmondani, hogy „tévedtünk”, „nem jót tettünk”.

Avval az imádsággal szeretném befejezni és megköszönni a kedves és megtisztelő figyelmet, amit a liturgiában a szentáldozás után mondunk: „Krisztus Istenünk, ki magad vagy a törvény és a próféták teljessége, ki végrehajtottad Atyád egész üdvöngöndözését, töltsd be örömmel és vígsággal szívünket.” Kívánom, hogy ez az Eucharisztikus Kongresszus sok örömet és vígságot hozzon az egész világnak!

Fotó: Magyar Kurír

Gyermekeknek

SZENT ÉLETŰ KIRÁLYNÉ

Az uralkodók, királyok, grófok, hercegek a hagyományoknak megfelelően szinte mindig rangjukhoz hasonló, hozzájuk „méltó” feleséget választottak maguknak. Sőt ezek a házasságok sok esetben nem csupán két ember örök életre szóló szövetségét jelentették, hanem országaik, tartományaik, birtokaik egyesítését is. Így aztán a királyi, fejedelmi szülők sokszor már gyermekkorukban „odaígérték” egymásnak az ifjú örökösöket, így biztosítva az országok erősödését és további gazdagodását.

Mai szemmel nézve bizony azt gondolhatjuk, nehéz dolguk volt a királynéknak, hiszen megeshetett, hogy olyasvalakikhez adták őket férjhez, akiket nem is ismertek, talán még sosem találkoztak velük. Történelemkönyvek, színdarabok, mesék örökítik meg a hányattatott sorsú leányok élettörténetét. De egy igazi keresztény ebben a helyzetben is megtalálja a módját annak, hogy a rosszat jóra fordítsa – imádsággal, szeretettel, tettekkel, jó cselekedetekkel.

Ilyen igaz, hithű keresztény volt Skóciai Szent Margit is, aki a XI. században élt és Skócia királynéja volt. Talán kevesen tudják, hogy Margit Magyarországon született, Réka várában, a Baranya megyei Mecseknádasd közelében. Édesanyja, Ágota Szent István királyunk leánya (más források szerint húga) volt. Az azóta eltelt

hosszú évszázadok távlatából nem tudunk sokat Margit életéről, de abból az időből, amikor Skócia királynéja lett, maradtak fenn feljegyzések. Skócia királya akkoriban Véreskezű Malcolm volt, aki nagy-nagy kegyetlenséggel állt bosszút ellenségein. A kicsapongó életet élő Malcolm feleségül kérte Margitot, aki, ismerve a király természetét, csak családjának kérésére mondott igent a házasságra. Ahogy Margit életrajzában olvashatjuk: „Malcolm a legnemesebb családból vett magának feleséget, aki még nemesebb volt bölcsességében és jámborságában. Hatására a király elhagyta vad szokásait. Egész környezete megváltozott Margit körül. Előtte többé egy durva szót ki nem ejtettek.”

Skócia népe hálás szeretettel tisztelte Margit királynét, aki templomokat és kolostorokat építtetett és minden szenvedő emberen segített. E tevékenységét tekintve felismerhetjük a lelki rokonságot a mi egyik legkedvesebb szentünkkel, Árpád-házi Szent Erzsébettel, aki Margithoz hasonlóan a középkorban élt, szintén királyi származású volt, és egész életével a legszegényebbet, a legeleesebbeket szolgálta.

Emlékezzünk e hónapban Skóciai Szent Margitira (november 16-án) és Árpád-házi Szent Erzsébetre (november 19-én)!

Kovács Péter

MÜNCHENBEN IS MEGEMLEKEZTEK AZ ARADI VÉRTANÚKRÓL

„Szolgáltam, szolgáltam, mindig csak szolgáltam. És halálommal is szolgálni fogok. Forrón szeretett magyar népem és hazám, tudom, megértik ezt a szolgálatot.” Ezek voltak Aulich Lajos német honvédtábornok utolsó gondolatai, amelyek ránk maradtak. Igen! A magyar nép, függetlenül attól, hogy határon belül vagy határon túl él, megérti ezt a szolgálatot és alázattal emlékezik az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc leverése után kivégzett 13 aradi vértanúra.

Immár több éves hagyományá vált, hogy a Münchenben és München környékén élő magyarok minden évben ünnepélyes keretek között megemlékeznek ama hősről, kik azon az október 6-i napon vesztették életüket.

Az idei megemlékezést 2021. október 10-én, közvetlenül a vasárnapi szentmise után tartottuk a müncheni Szent Erzsé-

bet-templomban. A magyar himnusz közös elneklése után Szarvas Erzsébet, a Müncheni Magyar Katolikus Misszió lelkipász-

tori munkatársa által szerkesztett és vezetett ünnepi műsorban Beregi Áron, Czumbel Krisztina, Gramling Olivér, Lanner Katalin és Schneiderlin Dávid emlékeztek az aradi vértanúk mártírhalálának 172. évfordulója alkalmából. Az erdingi kórus férfitagjainak előadásában, Bányász Tilda vezetésével elhangzott ének színesítette a programot, majd a Müncheni Magyar Katolikus Egyházközség ministránsgyermekei ünnepi magyar népviseletbe öltözve egy-egy szál szegfűt helyeztek el a név szerint felsorolt hősök oltár előtt felállított tablójá előtt.

A műsort a jelenlévők közös imája, valamint a Szózat elneklése zárta. „Hazádnak rendületlenül légy híve, oh magyar!”

Lanner Katalin

MEGJELENT A KÁLMÁNCSEHI-BREVIÁRIUM ÉS MISSZÁLE HASONMÁS KIADÁSA

A Budapesten megrendezett 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére a Nemzetstratégiai Kutatóintézet kiadta Kálmáncsehi Domonkos székesfehérvári nagyprepost breviáriummal egybekötött misekönyvének faksimile-válogatását. A kódex az 1480-as években készült a Mátyás király által létrehozott budai könyvkészítő műhelyben, ugyanott, ahol a Corvina könyvtár számos darabja is. A magyar középkor legszebb, legismertebb és legértékesebb emlékei közé tartozó kézirat hasonmás kiadását 2021. október 14-én mutatták be a sajtónak Budapesten.

A mezővárosi polgárcsaládból származó Kálmáncsehi Domonkos (1432–1503) élete jelentős részében, 1474-től 1495-ig a székesfehérvári Szűz Mária-társaskáptalan nagyprepostjaként szolgált, emellett Mátyás adminisztrációjának fontos tagjaként pénzügyi és diplomáciai feladatokat is ellátott. Már II. Ulászló alatt, 1495-ben kinevezték váradi püspökké. 1501-ben megkapta az erdélyi püspöki széket, 1502-ben pedig kinevezték kalocsai érseknek. Tanulmányairól, műveltségéről alig tudunk valamit; 1450-ben mindenesetre beiratkozott a Bécsi Egyetemre. Könyvszeretete és más források alapján azonban feltételezhető, hogy ő is Mátyás udvarának azon főpapjai közé tartozott, akik uralkodójuk nyomán maguk is nyitottakká váltak az új szelle-

mi áramlat, a reneszánsz és a humanizmus vívmányai iránt.

Bár fehérvári építkezéseiről is tudunk, Kálmáncsehi Domonkos az utókor szemében elsősorban mégis a fennmaradt díszkődexei okán vált híressé.

Négy, párját ritkító szépségű kéziratot közlünk közülük egyike breviárium, a másik breviáriummal egybekötött misszále (misekönyv), a harmadik misszále, a negyedik pedig egy, Stephanus de Chahol által másolt órakönyv (imakönyv), ezek ma budapesti, New York-i, zágrábi és párizsi gyűjteményekben találhatók.

Zsupán Edina klasszika-filológus, az Országos Széchényi Könyvtár Res Libraria Hungariae Fragmenta Codicum kutatócsoportjának tagja a sajtótájékoztatón

elmondta: a New Yorkban őrzött és most faksimileként kiadott, rendkívül gazdagon díszített Kálmáncsehi-kódex egyik mes-

tere a milánói Francesco da Castello volt, aki azonban csak egyetlen oldalt díszített ki a kéziratban, a többi egy név szerint nem ismert, kisebb mester munkája. Minden valószínűség szerint a kódex másolója is hazai származású volt. A kézirat különlegessége, hogy megtaláljuk benne Kálmáncsehi Domonkos saját kezű bejegyzését is. Ebben elárulja, hogy a kódexet Mátyás uralkodása idején, 1481-ben másoltatta, s azt is, hogy ő

maga ekkor 49 éves volt. A kódex margóin máshol is feltűnik a főpap keze, gondosan javította, kiegészítette a szöveget. Mindebből kiderül, hogy valóban használta a kötetet.

A breviáriummal egybekötött misszále nagy szerencsével élte túl a középkori Magyarország pusztulását és az azt követő évszázadokat. Nem tudjuk, hogy hogyan került el Magyarországról. 1782-ben a Klagenfurt melletti Viktring ciszterci apátságában tudtak róla, majd a Lichtenstein hercegek könyvtárába, Bécsbe került. 1948-ban viszont már New Yorkban tűnik fel, ahol gyűjtők adják-veszik. Végül 1963-ban találja meg jelenlegi otthonát a The Morgan Library & Museum gyűjteményében.

„Feltett szándékunk, hogy az első után a további három Kálmáncsehi-könyvet is közkinccsé tegyük” – tájékoztatta a nyilvánosságot a sajtóeseményen Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke.

Varga Gabriella

Fotó: Balogh Zoltán, MTI

SALVATOR MUNDI: VAJON KI AZ ALKOTÓJA?

Kevés műtárgy eredetét és valódiságát övezi akkora kétség, mint az alighanem leghíresebb olasz reneszánsz festő, Leonardo da Vinci alkotásának hitt *Salvator Mundi*. Abban a legtöbb szakértő egyetért, hogy a Krisztust ábrázoló és a Világ Megváltójaként elhíresült kép a XV. század utolsó éveiben készült, de nem szerepelt a két éve rendezett, óriási érdeklődést kiváltó Leonardo-életműkiállításban a párizsi Louvreban. Így aztán nem véletlen, hogy az igencsak tekintélyes francia újságíró és dokumentumfilm-rendező, Antoine Vitkine-t is bővületébe vonta a rejtély, amelynek kiderítésére hosszas kutatómunkába kezdett és tapasztalatait *Eladó a Megváltó* című tévéfilmben adta közre. Az eddig sem volt titok, hogy a kép alighanem példátlanul magas összegért, 450 millió dollárért cserélt gazdát a Christie's Aukciós Ház 2017 késő őszi New Yorkban rendezett árverésén. A francia dokumentumfilm-rendezőnek sikerült nyomozni a festmény múlt századi útját, amelyben jelentős szerepet játszott a mű eredetisége.

Az ötvenes évek derekán még Leonardo da Vinci milánói tanítványa, Giovanni Antonio Boltraffio alkotásaként árverezték

el potom összegért. De félévszázad múltán több neves múzeum szakértője már Leonardo keze munkáját vélte felfedezni a képen, így a *Salvator Mundi* már eredeti festményként állították ki mind a londoni National Gallery, mind pedig a dalmasi Szépművészeti Múzeum tárlatán. Az eredetiséget illetően jórészt Martin Kemp nagy tekintélyű brit művészettörténész volt a döntő szó, azonban a francia dokumentumfilmben már óvatosabban nyilatkozott. Mégis a festményt egy svájci műtárgykereskedő, Yves Bouvier már 75 millió dollárért vette meg és több mint 50 millió dollárral drágábban adta tovább Dmitrij Ribolovjev orosz milliárdosnak, aki aztán 2017-ben beadta a képet a Christie's New York-i árverésére. Hogy pontosan ki adott 450 millió dollárt a *Salvator Mundi*ért, nem tudni, de minden jel arra vall, hogy a vevő Mohammed bin Salman, Szaúd-Arábia trónörököse volt és ma

Forrás: Pixabay

is az ő tulajdonát képezi. Noha ezt ő hivatalosan sohasem erősítette meg, de a francia dokumentumfilmből is kitűnik, hogy ő volt az, aki a párizsi vezetőkkel tárgyalta a birtokában lévő műalkotás kikölcsönzéséről a Louvre-ban tervezett Leonardo-kiállításra. Erre azonban mégsem került sor, annak ellenére, hogy állítólag a tulajdonos jelentős összegű adományt helyezett kilátásba a Louvre számára, ha a *Salvator Mundi* egyértelműen Leonardo da Vinci alkotásaként állítják ki.

Antoine Vitkine dokumentumfilmesnek sikerült megtudnia azt is, hogy a képről – egyébként a diplomáciai szokásoktól teljesen eltérő módon – 2018 tavaszán még a francia-szaudi csúcstalálkozó is szó esett. A festményt ezután röntgennel és más eszközökkel is górcső alá vették, és egy szakértői csoport végül is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kép Leonardo és mű-

helyének közös alkotása. Közben azonban kiderült, hogy a Louvre csupán házi használatra kiadott egy 46 oldalas könyvet, amelyben a múzeum igazgatója, Jean-Luc Martinez mellett teszi le a garast, hogy a *Salvator Mundi* igenis a nagy olasz reneszánsz mester alkotása, és pontosan felsorolja azokat az érveket, amelyek alapján döntött a kép eredetisége mellett. Az angol nyelvterület alighanem legtekintélyesebb művészeti folyóirata, a *The Art Newspaper* idézi a reneszánszkori olasz festészet nemzetközi szakértőjét, Jonathan Nelsont, aki szerint minden, abban a korban készült festmény csaknem egészében műhelymunka eredménye. Ezt a véleményt támaszthatja alá a kép egy további részlete is: a Megváltó bal kezében egy üveggömb látható. Azt persze senki sem vonja kétségbe, hogy a gömb a világot jelképezi, azonban egy üveggömb valójában nem úgy töri meg a fényt, mint ahogyan a képen látható, holott Leonardo sok más kísérlet mellett fénytani tanulmányokat is folytatott, azaz a gömb mögött lévő ruhaanyag torzulását is biztosan helyesen festette volna meg és erre – talán – segédje nem fordított kellő figyelmet.

Vincze András

STIGMA – EGY ÉLETEN ÁT, STIGMA – KILENCVEN ÉV UTÁN ELŐSZÖR

Rómában és Budapesten is bemutatták Gyöngyössi Imre verseskötetét

A Balázs Béla-díjas, Erdemes Művész, Cinema per la Pace-életműdíjas, a német állami Grimme-díjjal kitüntetett és Oscar-díjra is jelölt filmrendező, író, forgatókönyvíró, dramaturg és költő Gyöngyössi Imre versei életében (1930–1994) csak olaszul jelentek meg. A korábban publikálatlan költeményeit is tartalmazza a Nap Kiadó gondozásában 2021-ben megjelent *Stigma* című 200 oldalas, olasz–magyar kétnyelvű verseskötet, amelynek szeptemberi római és októberi budapesti bemutatóit az alkotó nevéhez fűződő tíz, a Nemzeti Filmintézet által teljeskörűen felújított, digitalizált filmalkotás, valamint a róla készült dokumentumfilmek vetítései kísérték.

Gyöngyössi Imre 1930. február 25-én született Pécsen, de néhány hónapos korában szülei egy Tolna megyei faluba, Érténybe költöztek, ahol az édesapja körzeti orvos volt. A mítosz, az archaikus paraszti világ,

az ősi rítusok, a természet és a közösség harmóniájában élő ember élménye egész életében elkísérte, meghatározta világlátását. Műveinek másik forrását, az európai keresztény kultúrát Pannonhalmán, az olasz nyelvű bencés gimnáziumban ismerte meg, amelynek tízévesen lett a diákja. A bencésektől különösen mély műveltséget és a világra nyitott, meditatív szemléletet kapott. Prefektusa Békés Gellért volt, akivel nagyon szerették egymást. Itt tanult meg anyanyelvi szinten olaszul. Dantét és Petrarcat olvasva nőtt fel, itt írta első verseit is. Olasz nyelvből és irodalomból érettségizett. Itália szellemi és kulturális öröksége egész élete alkotómunkájának ihletőjévé vált. Ez az olasz nyelvi és művészeti indíttatás oldotta ki a fiatal és tehetséges Imréről az első verseket olasz nyelven – egyben ez lett a veszte, börtönsorsa és kálváriája, egyszóval stigmája. De, ahogy Vértesaljai László fogalmaz róla, ezek a stigmatizált szavak adták a szenvedésén túl az ő „megigazulását” is.

A huszonegy éves olasz szakos egyetemi hallgatót, mert néhány verse kikerült Olaszországba, 1951-ben letartóztatták és koncepció perben, államellenes összeesküvés koholt vádjával három év börtönbüntetésre, tíz év közügyektől való eltiltásra és teljes vagyonekbezárra ítélték. A sztálinizmus több politikai börtönében raboskodott, így Budapesten és Vácott is. Papírja és ceruzája nem volt, verseit fejben írta, a többségüket olaszul.

Börtönéveire így emlékezett vissza: „Álltam az akasztófa alatt, szembenéztem saját és barátaim halálával. Az emberi lét meztelensége, kiszolgáltatottsága, az élet-halál közelsége véste belém a művészetnek azt az elkötelezettségét, hogy az embereknek nem csak napi gondolataival, örömeivel kell foglalkozni. Megtanultam, mit jelent az emberi egymásra utaltság, barátság, áldozatvállalás, a következő napba vetett hit ereje.”

A magánzárkában született ez a gondolata is, még mielőtt olvasta volna Thomas Mann *József és testvérei* regényét: „A leg-

mélyebb kútból is ki lehet kerülni.” Nem vesztette el a hitét, a reményét, és később sem panaszkodott soha, ellenkezőleg: élete kincsesládájának nevezte a börtönt.

Börtönidőszakának utolsó évében Tatabányán dolgozott, a bányában, vājárként. Az egyik sokgyermekes bányász egyszer megkérdezte tőle, van-e családja. A bányász megírta Imre szüleinek, hogy itt van a fiuk, így tudták meg, hogy él. Gyöngyössi Imre Tatabányán tüdőgyulladást kapott, nagyon magas láza volt. Az említett bányász gyógyszerrel csempészett be neki, így elkerülte a börtönkórházat. Végül súlyos betegen szabadult ki a börtönből.

A raboskodás évei és későbbi találkozásai a század üldözöttjeivel meghatározták életművét.

1956-ban felvették a Színház- és Film-művészeti Főiskolára, ahol 1961-ben filmíró, filmrendező diplomát szerzett. Első játékfilmje, a *Virágvasárnap* hozta meg számára a nemzetközi hírnevet. A külföldi kritika a legnagyobb elismeréssel üdvözölte az elsőfilmes rendezőt, az olasz újságok „magyar Pasoliniként” emlegették. Petényi Katalin író, forgatókönyvíró, filmrendező és művészettörténész, Gyöngyössi Imre hitvestársa ezt mondja néhai férjéről: „Gyöngyössi későbbi játék- és dokumentumfilmjeiben a szabadság határait és határtalanságát kutatta. A születés, halál, újjászületés, a mítoszok cselekvőköltészete, az alapvető emberi kapcsolatok: a barátság, szerelem, anya, fiú és testvérek egymásra találása, az öntudatra ébredő ember, a történelem és az egyes ember személyes drámája érdekelt.”

Gyöngyössi az 1970-es évek végétől az NSZK-ban élt és dolgozott. Ettől kezdve alkotótársaival, Petényi Katalinnal és Kabay Barna forgatókönyvíró, filmrendező, producerrel különböző kontinenseken, a Gulág és Kazahsztán munkatáboraitól a Dél-kínai-tengerig készített filmeket a száműzöttekről, hazátlanokról, az emberi jogaiktól megfosztottokról. Filmjeit nagy sikerrel vetítették és díjakkal jutalmazták a világ legrangosabb nemzetközi filmfesztiváljain, Magyarországon azonban hosszú ideig az Államvédelmi Hatóság célkeresztjében állt, csak halála előtt nem sokkal, 1994-ben rehabilitálták.

A sok átélt szenvedés ellenére Gyöngyössi Imre újra és újra felfedezte a teremtett világ szépségét, a szülőföld békéjét, a parasztszobák csendjét, a kemencében sült kenyér illatát, a barátság, a szerelem erőt adó, megtartó energiáját. Spirituális ihletű verseiben, akárcsak filmjeiben, gyakran szólal meg a „jövő nosztalgijája”. Hányatott élete során soha nem vesztette el hitét Istenben és az emberben, a szeretet teremtő erejében, a „holnap reményében”.

Verséi életében csak olaszul jelentek meg, első magyar nyelvű verseskötetének megjelenését – *Utódom lesz minden halandó*, VHS kazetta-melléklettel, kísérfüzettel, Európa 2000 Kft, Budapest, 1999) – nem érte meg. A most kiadott új, kétnyelvű

kötettel a karizmatikus költő-filmrendező soha nem publikált versei is eljuthatnak a magyar és olasz olvasókhoz.

A Római Magyar Akadémia dísztermében 2021. szeptember 20-án mutatták be Gyöngyössi Imre *Stigma* c. verseskötetét a szerző születésének 90. évfordulója alkalmából rendezett (a járványhelyzet miatt 2020-ról 2021-re áthúzódtott) filmvetítésorozatot záróeseményeként. A Vatikáni Rádió beszámolója szerint Petényi Katalin, Kabay Barna és Roberto Ruspanti, az Udinei Egyetem magyar nyelv és irodalom professzora emlékezett a költőre, Terdik Sebestyén moderátor közreműködésével. A könyvbemutató-estet filmvetítéssel kezdték, amelyben olasz, francia, angol pályatárs rendezők vallottak egykori kollégájukról és barátjukról. Számukra a rendező Gyöngyössi Imre saját költői szóképeit vette filmkockákra. Petényi Katalin férje művészetének alapvonásáról, film és vers szimbiózisáról, együttéléséről beszélt, míg Kabay Barna rendezőtárs és barát a költői képek elsődlegességét tartotta a filmek kiindulópontjának.

Október 12-én és 13-án a Budapest Music Centerben is bemutatták a kötetet. A közönség megtekinthette a Petényi Katalin és Kabay Barna rendezésében készült *Versfilm – Gyöngyössi Imre versei a Stigma című kötetből* című alkotást, valamint a *Remény és mítosz* című dokumentumfilm első és második részét. Hét további magyar városban is vetítették a karizmatikus költő és filmrendező filmjeit. A programsorozatot közönségtalálkozók és plakátkiállítás színesítette.

Varga Gabriella

Gyöngyössi Imre:

HA MEGKÉRDITEK EGYSZER...

Ha megkérdelek egyszer, miért írtam olaszul ezeket a verseket: mert elűztek anyanyelvemből mert nem akarok csalódni az édes magyar nyelv visszhangjában mert ezek a szavak már az utolsó bölcsődalok szarkofágunkon.

Ezek a szavak nem szólhattak drága meggyőört anyám szájából, aki őrt állt a kínzókamrákkal szemben a piszkos kocsmák ajtajában állt, türelmesen, fegyelmeezen mint a pompeji katona. Az anyám megnémult.

Alighieri Mester, Petrarca, Leopardi és Ti mind akik testeteket a tökéletes olasz versek gyötrő töviseivel öveztetek, bocsássatok meg nekem bocsássatok meg a szentségtörésért, ne hagyjatok elveszni a tudathasadás, a folytonos átváltozások, árulások, halálra ítélt szavak töviseinek vad rengetegében.

A pokoltól, az örök szenvedéstől, az örök rehabilitációtól mentsetek meg minket, mentsetek meg minket.

„AZ EMBER ISTEN MEGHÍVOTTJA”

Pilinszky János nemcsak a XX. század magányos hegycúcsa Ady Endre és József Attila „hegyvonulatában”, de európai kitekintésben is mérföldkő. Megkerülhetetlen, sőt meghaladhatatlan. Az ő titka, személyisége, művészete annyira halhatatlan érték, hogy nem évül el az idők múlásával.

Pilinszky az a zseni, akit nem lehet skatulyákba szorítani. „Azért nehéz beilleszteni a magyar irodalomba, mert ő maga az irodalom” – állítja róla Vasadi Péter. S folytatja: „Prizmaemberként élt – megtörte és összpontosította az emberi egzisztencia sugarait.”

Pilinszky valami fölfoghatatlan tudást birtokolt, amely titok pecsétjét feltörni csak a hit képes. A megszenvedett hit lételeme volt. Számára a vers nem prédikáció, hanem gyónás. Egy helyütt ezt írja: „Érettségi után hitetlen voltam. Egy nagyon nehéz éjszaka után elmentem gyónni. A rács mögött, nem tudom elfelejteni a pap arcát, olyan volt, mint egy tisztára mosott kavics. Fiatalember volt. Amikor befejeztem bűneim felsorolását, azt mondta: »Édes fiam, magát Isten nagyon szeretheti, hogy ennyit szenvedett.«”

A háborús tapasztalatról így összegezte: „Teletömtem hátizsákomat könyvekkel.

A könyvek azonban kezdtek anakronisztikus kussá válni. Sorra dobtam ki őket a vagonból; emlékszem, Rolland Dante-drámája volt az első, amit kihajítottam, mert nem lehetett vele mit kezdeni. Nem volt érvényes. Végül is egy maradt, az Evangélium maradt velem, az viszont úgy maradt velem, mint egy kutya...”

Pilinszky azért kikezdehetetlen, mert átengedte magán a kegyelmet – amelyből élt. Versein átsütő, áradó szenvedélye ma is magával sodorja az olvasót. Dramatikus képei evidenciákat tépnek föl bennünk. Védtelenségében is tartózkodó, gyermeki csodálkozása visszavisz önmagunk tiszta énjéhez.

„...én egyben vagyok teljesen biztos: hiszek Istenben, a magam módján, végtelenül szeretem Jézust, ami majdnem több a hitnél, mert a szeretet több a hitnél, és hiszek az egyházban is – túl mindenben” – vallotta.

Egyszer kifejtette: „A vallásos embernek kétszer kell ráatalálnia hitére: először gyermeki ártatlansága idején..., s nagyon is fontos, ha újra ráatalál az igaz hit révén, amelynek már egy személyes dráma gyümölcsének kell lennie...”

Úgy tartotta: az ember Isten meghívottja. Száz éve, 1921. november 27-én született. (Vö.: Sebestyén Péter: *Vérző tapéták – Pilinszkyről*, részlet)

ÉVFORDULÓK

1921. november 5-én született Ziffra György zongoraművész

„A háború alatt szemem láttára bombáztak le egy kápolnát, ahol néhány perccel korábban a romos toronyban szólaltattam meg a harmóniumot, és már szinte azt hittem, hogy a zene kiválthatja a romboló erőket. Vigaszomra szolgál, ha azt látom, hogy egy másik kápolna újjászületik a zene által és a zenéért.”

(Ziffra György)

1946. november 24-én halt meg Moholy-Nagy László fotográfus, festő és formatervező

„Nem a tárgy, az ember a cél.” „Értelmi képességeink, szenvedélyeink és energiáink összpontosításával visszanyerhetjük a feledésbe merült alapelemeket. Nemzedékünk nem térhet ki a feladat elől, hogy újra megvizsgálja az egészséges élet elemeit, mert csak ezeknek a mértéként való használatával tisztázhatjuk a viszonyokat, amelyek között élünk.”

(Moholy-Nagy László)

1883. november 26-án született Babits Mihály költő, író, műfordító

„Hiszek a harmóniában, melyre vágy a lélek, a szépségben, melyért kiáltoz az anyag, a szeretetben, melyért epednek a népek. Hiszek a nehézben, hogy nem lehetetlen! Ha nem hinnék benne, magam tenném lehetetlenné. Oly bűn, melyre nincsen föloldozás. Csak a hit teheti lehetségessé.”

(Babits Mihály)

ÁLDUNK, ISTEN JÓ SZOLGÁJA, JÓZSEF, ÉLETNEK PÉLDÁJA! (9.)

Sorozatunk kilencedik részében a stájerok és a horvátok védőszentjéről elnevezett gráci templomot mutatja be Molnár Ottó pápai prelátus, a gráci osztrák és magyar hívek plébánosa

A jelenlegi kilenc osztrák szövetségi tartományból négynek Szent József a védőszentje. Stájerország számára ezt 1772-ben Mária Terézia rendelte el. A szentek népszerűsítését a Habsburg uralkodóház jó szemmel nézte és szorgalmazta; ennek egyik leglátványosabb bizonyítéka Grácban a Szent József-templom.

Amikor IX. Piusz pápa 1871-ben Egyházunkat Szent József oltalmába ajánlotta, az

akkori Graz-Seckau-i püspök ennek egy új templom megépítésével szeretett volna nyomtatókat adni. A századfordulón már lelkipásztori megfontolások is egy új plébánia alapítása mellett szóltak. Időközben Ausztriában szárnyra kapott egy pápaellenes, németbarát, Rómával szakítani akaró hangulat, a „Los-von-Rom-Bewegung”. Ebben a kultúrharcos légkörben készült el Grácban a Szent József-templom, amelyet 1908-ban szentelt fel Leopold Schuster megyéspüspök és az egyházközséget egyben plébániai rangra emelte. Maga a templom az ókori pogány bazilikák mintájára neoklasszicista stílusban épült.

A tágas, világos, háromhajós templomba lépő látogató tekintete rögtön a főoltár képére irányul, amely a gyermek Jézust tartó Szent Józsefet ábrázolja mennyei fényben, angyalok koszorújával övezve. Szent József lába alatt Grác városa, annak lakói, valamint egyházi és állami méltóságok láthatók. A főoltár képén olvasható „ex voto” szavak fogadalmi templomra engednek következtetni. A templomszentelés napját ugyanis összekötötték három jubileum megünneplésével: Ferenc József császár 50 éves uralkodásával, XIII. Leó pápa 60 éves pappá szentelésével és az ellenreformáció stájerországi 300 éves rekatolizálásával, amely nem kevés polémiát váltott ki. A főhajó jobb és bal oldalán egy-egy emléktábla

látható. Az egyik X. Piusz pápára, a másik Ferenc József császárra emlékeztet, aki 74-ik születésnapján, 1904. augusztus 18-án tekintette meg az építkezést. A két mellékhajóban még öt oltár és egy Lourdes-i barlangkápolna található. Szent Bernadette a rózsafüzért imádkozva térdel Szűz Mária, a Szeplőtelen Fogantatás előtt.

A Grác peremére épült Szent József-templomot hamarosan elnyelte a város. Eleinte a plébániát bencések vezették, majd ciszterek vették át. A lakosság gyors növekedésével a plébánia lelkipásztori jelentősége is egyre nőtt. Mivel összetétele főleg kispolgárokból, iparosokból, inasokból tevődött össze, hamarosan a Kolping mozgalom központjává is vált. Erről tanúskodik a templom egyik üvegablaka, amely a Kolping család adományából készült. Akárcsak a templomnak, úgy ennek a katolikus szociális mozgalomnak is Szent József a védőszentje.

A XXI. század elejétől az Egyháztól való elidegenedés felgyorsult, aminek következtében az osztrák hívek száma csökkent és elöregedett. Ezzel párhuzamosan nőtt a

külföldről érkezett katolikus vendégmunkások száma, elsősorban a horvátoké, akik a

lengyelekhez hasonlóan papokkal és jól szervezett egyházi struktúrával bírnak. Így amikor 2005-ben Grácban a Szent József-templom az osztrák mellett horvát katolikus plébánia is lett, hosszú évtizedek után újra megtelt, sőt kicsinek bizonyult. Ez elsősorban a horvát katolikusok egyházú, vallásos lelkületének köszönhető. Jobb döntés nem is született volna, tudniillik amikor Horvátország nagy része török megszállás alatt volt, a horvát nemzetgyűlés Szent Józsefet országuk védőszentjévé nyilvánította. A magyarul is kiválóan beszélő Bosnyák Iván ferences atya, plébános évente háromszor zárandokol horvát híveivel Grácból Karlovácba (Károlyvárosba), Sv. Josip zárandokhelyre. Ahogy ő mondja: „Ez a mi nemzeti szentélyünk, ez Horvátország legnagyobb Szent József-temploma.” Így a horvátoknak Szent József lehetővé teszi, hogy Grácban is otthon legyenek és otthonról is hazatérjenek.

Molnár Ottó, Grác

ILLÉS SÁNDOR: AZ ÉLET ÍZE

Kesereg öregedő barátom a múltó élet miatt, lám, milyen gyorsan szalad az idő, s mi csak tehetetlenül vergődünk a markában, békétlenkedve, hogy nem tudjuk megállítani. Belerohanunk a virradat nélküli éjszakába, s hiába szeretnénk megállni, megkapaszkodni valamiben, minden-minden kicsorog a tenyerünkéből.

Hallgatom az öregek panaszát és tűnődöm magam is, mi enyhítené ezt a bennünk élő örökös szorongást. Talán a belenyugvás? A megváltoztathatatlan valóság? Mit mondjak? Kesereg én is. S azon se csodálkoznék, ha hangosan jajgatva perelnék a világgal. De minnek?

Persze, hogy tudom: az időt nem lehet megállítani, hisz' magam is érzem, egyre gyorsabban rohan. De azért én olykor megállok ebben a nagy rohanásban. Mindig csak néhány percre, hogy érezzem az élet visszatérő, régi ízét, hogy visszaidézzek magamban egy-egy elröppent pillanatot, mert csak így lehet kibírni az elmúlás felé tántorgást.

Sietve lépkedek a múltkor is a trolimegállóhoz, hogy felkapaszkodjam a 75-ösre, de amikor a Városliget sarkára érek, hirtelen elbódít a virágzó hárs illata s felszikkrik előttem egy régi nyár.

Hagytam elmenni a trolibuszt, bár na-

gyon siettem. Leültem a nyeszett padra, behunytam a szemem és a nap felé fordított arccal visszatekintettem a múltba. Eszembe jutott, hogy ezekkel a ligeti hársfákkal egy időben virágzik a hárs a Tisza partján is, nálunk, otthon, Temerinben, meg Ujvidéken, meg Szabadkán, meg Topolyán, s Zentán és Zomborban, s akkor úgy éreztem, újra otthon vagyok. Abban a régi nyárban futok, meztelán rohanok, szinte látom azt a szöke, szeplős gyereket, aki karikát terel maga előtt a porban. A réten a villogó nyárfák árnyéka alatt libaörző asszonyok ülnek, varrogatva beszélgetnek.

Én meg Bakos Andrissal, iskola-pajtásommal hársvirágot szedek. Nagy zsákba gyömöszölve visszük aztán az öreg Wiedrich patikusnak, aki örökös sábeszdeklivel a fején folyton orvosságok latin nevét motyogja maga elé az álomszagú patikában, ahol kilestük, amikor titokban áizslikórt iszik a patikuskisasszony a fiatal falusi orvossal. A hársfavirágért kapott pénzzel futunk a fagyaltoshoz, aki a templom előtt ácsorog, a torony árnyékában hűsöl, mert belefáradt már a csengettyűs kiskocsi tologatásába a fullasztó nyári melegben.

Érzem a fagyalt vaníliaízét is a számban. S hallok a múltból, hogy valahol messze,

álmosítóan egy cséplődob bűg, aztán zakatolva eldöcög a poros országúton a becseji autóbussz. Schossberger, a tojásos várja fonott vesszőkosarával a Csillag előtt, hogy felszálljon rá.

Ama régi nyár visszalengő ízével szálltam fel a következő 75-ösre. Derűs volt egész délelőttöm, régi arcok villantak fel olykor emlékezetemben, hallani véltem nagypapa régi intelmeit is, a Szüle siránkozását, hogy már megint milyen nagy a drágaság. Pedig abban az időben emlékezetem szerint nem is volt drágaság. Csak hát a Szülék mindig siránkoznak valamin. A körút sarkán egy pillanatra a távolba néztem, biccentettem, mintha az öreg Schossberger Árminnak köszönnék és intenék neki jó utat kívánva. A lányához utazott a becseji busszal. Bajusza sárga volt a pipafüsttől.

Egy másik esetet is elmesélek. Vona-toztam a múltkorjában, még a nyár elején. A Balatonra mentem, s utazás közben nézegettem az ablakból a határt, amely palettaként suhant el mellettem sok színével. A napraforgó térdig ha érhetett akkor, de a kukorica se volt nagyobb, mert a címere se látszott. A búza már szőkülni kezdett.

Jövök ugyanazon a vonalon visszafelé egy hét múlva, s hirtelen megdobbán a szívem. A napraforgótáblában már vagy fél

tucat érdeklődő, nagy virágtekintet nyitotta rám szöke pillájú szemét s engem nézett. Integtem feléjük és örültem. Tudtam, mire újra erre visz az utam, már ezer szem kíséri majd a vonatom, s ettől sokáig úgy érzem majd, hogy nem vagyok teljesen egyedül...

Lám, zökkenek meg, idáig érve: hisz' ha gyorsan el is folyik markunkból az élet, a lepergő homokból mindig marad vissza néhány apró szemecske, amit érdemes felvillantani az emlékezés fényében. Ha nem is azért, hogy megállítsuk az időt, inkább csak hogy az élet ízét kóstolgatva megőrizzünk emlékeink közül néhány kedves pillanatot. Ez is vigasz már az öregedő embernek. Olyan, mint gyermeknek a játék.

És a játékot sosem szabad abbahagyni.

* * *

Névjegy | Illés Sándor újságíró, költő, író, műfordító 1914. február 12-én született Temerinben és 2009. július 8-án halt meg Budapesten. Első verseskötete *Csillaghullás* címmel Ujvidéken jelent meg 1932-ben. Azután számos regény, riport, tanulmány született tollából, több mint harminc kötetben. Szerb, horvát, szlovén és bolgár írók műveit fordította, köztük Miroslav Krleža, Ivo Andrić műveit ültette át magyarra. Számos díj, kitüntetés birtokosa.

Az éves előfizetés összege a 2022. évre

Lapunk nyomtatott kiadása egyénileg közvetlenül a kiadónál, valamint a nyugat-európai helyi magyar lelkészségeken keresztül is előfizethető.

A nyomtatott kiadás éves előfizetési díja közvetlenül a kiadónál történő egyéni megrendelés esetén:

Magyarországon kívül 35 EUR/év
(a korábbi 20 EUR + a postaköltség egy része);

Magyarországon belül 7000 HUF/év
(a korábbi 6000 HUF + a postaköltség egy része).

Az online kiadás előfizetési díja a 2022. évre:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év.

Lelkészségeken keresztül történő megrendelés esetén a nyomtatott kiadás éves előfizetésének összegét az adott missziók határozzák meg a helyi terjesztési költségek figyelembevételével.

Ajándékozzon karácsonyra újságmegrendelést!

Ajándékozzon nyomtatott vagy online éves *Életünk*-előfizetést rokonainak, barátainak, ismerőseinek, egykori plébániájának, iskolájának, bármilyen intézménynek vagy civil szervezetnek, amely közel áll Önhöz.

Bankszámlaszámunk:

MISSZIÓ MÉDIA KFT.
OTP BANK 11716008-22527699

Külföldről utalás esetén:

IBAN: HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUBB

Az OTP Bank székhelye:
H-1051 Budapest, Nádor utca 16.

E-mail-cím, amelyre a megajándékozott személy vagy intézmény nevét és postacímét várjuk:
szerkesztoseg@eletunk.net

Legyen a segítségünkre abban, hogy a nagy múltú, az 54. évfolyamába lépő *Életünk* a diaszpóra egyetlen nyomtatott magyar katolikus lapjaként információforrás maradjon és képviselje keresztény értékeinket szerte a világban!

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

MAGYAR SZENTMISÉK AZ EURÓPAI DIASZPÓRÁBAN

ANGLIA

London: Hungarian R.C. Chaplaincy / Szent István Ház, Ft. Csicsó János főlelkész; W5 4EA London, 62 Little Ealing Lane; Tel./Fax: +44-20/8566-0271; E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com; Web: www.szentistvanhaz.org és www.facebook.com/szentistvanhaz.london. Szentmise minden hónap 1. és 3. vasárnapján 11.30-kor. További misézőhelyek: Bristol, Cambridge, Luton, Manchester, South Croydon.

AUSZTRIA

Bécs: Wiener Ungarische Katholische Gemeinde / Bécsi Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész; A-1070 Wien, Döblergasse 2/30b; Tel.: +43-1/526-4972; E-mail: bmke@katolikus.at; Web: www.katolikus.at és www.facebook.com/KMEMWien. Új, ideiglenes szentmishelyszín: Am Tabor-plébánia, 1020 Wien, Alliiertenstr. 2. További misézőhelyek: Baden, Leesdorfer Hauptstr. 74., minden hónap második vasárnapján 16.30-kor és Bécsújhely, Szent Katalin-kápolna, Domplatz 1., minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor.

Collegium Pázmáneum: Ft. Varga János rektor; A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14; Tel.: +43-1/319-1403; E-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com; Web: www.pazmaneum.katolikus.hu. Előesti szentmise szombatoként 17.00-kor.

Burgenland, Kismarton: Vikariat für ungarische Belange, Ft. Pál László, Diözese Eisenstadt; A-7000 Eisenstadt, St. Rochus-Straße 21; Tel.: +40/676-880-708-346, +40/2682-777-346; E-mail: laszlo.pal@martinus.at; Web: www.martinus.at. Szentmise hónap 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, A-7000 Eisenstadt, Josef Haydngasse 31.

Burgenland, Alsóór: Katholische Pfarramt, Ft. Gáspár Adalbert; A-7501 Unterwart 226; Tel.: +43-33/523-4108; vasárnaponként 9.45-kor.

Burgenland, Felsőór: Ft. Gáspár Adalbert; A-7400 Oberwart, Stenamangerstraße 13; vasárnaponként 8.30-kor.

Burgenland, Felsőpulya: Ft. Lehrner Hannes; A-7350 Oberpullendorf, Hauptstr. 66; hónap 1. vasárnapján 8.45-kor.

Burgenland, Középpulya: Ft. Ghinari Johann; A-7350 Mittelpullendorf, Ungargasse 62; hónap 1. és 3. vasárnapján 18/19 órakor.

Graz: Msgr. Molnár Ottó; Tel.: +43-316/6821-2421; E-mail: otto.molnar@laposte.net. Ft. Holló István; Tel.: +43-676/8742-6711; E-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at. Szentmise minden vasárnap 17.00-kor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Innsbrucki Magyar Katolikus Egyházközség, Magyar Ház, A-6020 Innsbruck, Richard Wagner Str. 3., Facebook: www.facebook.com/Innsbrucki-Magyar-Katolikus-Egyházközség-1270405526418632/. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján. Érdeklődni: Schenk Angyalka világi elnök, Tel.: +43-699-1151-6190; E-mail: djas@inode.at.

Linz/Wels: Ungarnseelsorgezentrum der Diözese Linz, Ft. Szabó Ernő; A-4600 Wels, Herrenstr. 2.; Tel.: +43-732/341-175; E-mail: ernest.szabo@dioezese-linz.at. Mísehelyszínek: Linz, Guter Hirte (Jó Pásztor-) templom, Am Steinbühel 31, A-4030 Linz, minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján és Wels, St. Stephan/Lichtenegg (Szent István-) templom, Königsederstr. 20, A-4600 Wels, minden hónap 2. és 4. vasárnapján.

Klagenfurt: Kapuziner Kirche; A-9020 Klagenfurt, Waaggasse 15., szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az orsolyita templomban, A-5061 Salzburg, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: +43-699/8172-1232.

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, P. Havas István Sch.P.; 1050 Bruxelles, rue de l'Arbre Bénit 123; Tel.: +32-2/64-96-188, mobil: +32-487/614-063; E-mail: havas.istvan@piarista.hu; aumonieredesetrangers@skynet.be; Web: www.bmkk.be. Szentmise minden vasárnap 10.30-kor és 18.00-kor, 123 rue de l'Arbre Bénit, 1050 Ixelles és Église Sainte-Famille, Place de la Sainte-Famille, 1200 Woluw-Saint-Lambert. További misézőhelyek: Leuven; Liège, Abbaye Paix Notre-Dame des Soeurs Bénédictones, 54 boulevard d'Avroy, 4000 Liège, havonta egy alkalommal (szombat, 15 órakor) a Bencés Nővérek templomában.

CSEHORSZÁG

Prága: Prágai Magyar Katolikus Plébánia, Ft. Balga Zoltán; Telefon: +420-734-688-656; E-mail: info@katolikus.cz; Web: www.katolikus.cz és www.facebook.com/Prágai-Magyar-Katolikus-Plébánia-1769510549979963/. Mísehelyszín: Belvárosi Szent Henrik Templom, 110 00 Prága 1., Jindřiska 30.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise / Párizsi Magyar Katolikus Misszió; F-75010 Paris, 42, rue Albert Thomas; Tel.: +33-1/42-086-170, E-mail: missioncatholique@orange.fr; Web: www.magyarmisszio.info és www.facebook.com/Parizsi.Magyar.Katolikus.Misszio.

HOLLANDIA

Hollandiai Magyar Római Katolikus Egyházközségi Tanács; E-mail: hagai.magyar.katolikusok@gmail.com; Web: http://fritsvangaans.wix.com/ekt-den-haag és www.facebook.com/EKT-hollandiai-magyar-katolikusok-119459806451156.

Amszterdam: Obrechtkerk, Obrechtstraat 30. NL-1071 KM Amszterdam.

Eindhoven: Sint Joriskerk, Sint Jorislaan 51, NL-5614 AA Eindhoven.

Hága: Hágai Magyar Katolikusok, Onbevekt Hart van Maria Kerk (Marlotkerk); NL-2594 CK Den Haag, Bloklandenplein 15. Facebook: www.facebook.com/HagaiMagyarKatolikusok.

Helmond: Pauluskerk, Paulus Potterstraat 2., NL-5702 CW Helmond.

Vianen: Vianeni Magyar Otthon, Panoven 17A, NL-4133 NG Langeweg, 145. sz. házzal szemben va a bejárat.

Wassenaar: Sint Jozefkerk, Van Cranenburchlaan 31. NL-2241 PJ Wassenaar (Parklaan 28 (kerk) / van Cranenburchlaan 31 (Pastorie); Tel.: 070-511-4262; E-mail: secretariaat@sint-jozefwassenaar.nl.

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

LUXEMBURG

Ft. Lukács József és Havas István Sch.P., 8032 Strassen, 2 place des Martyrs. Havonta egy alkalommal.

MÁLTA

Naxxar, Santwarju Gesu Hniena Divina-templom. Évente háromszor van magyar szentmise (vasárnap 17.30-kor).

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission / Augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió, Ft. Csibi Sándor; D-86152 Augsburg, Henisiusstr. 1.; Tel.: +49-821/3166-8960 vagy +49-821/3166-8961; E-mail: iroda@augmis.de; Web: www.augmis.de, www.augsburgimisszio.de, augsburgi-katolikusok.de. Mísezőhelyek: Augsburg, St. MAX-templom, Franziskanergasse. 4.; D-87437 Kempten, St. Mang, Mariä Himmelfahrt-templom, Friedrich-Ebertstr. 1., Neuburg an der Donau.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Stemper Ferenc lisbergi plébános és Dankó István atya (Amberg). Szentmisék: Caritas Seniorenheim St. Josef-kápolnája, Giesbertstr. 65., Nürnberg, kéthetente. A járványhelyzet miatt a vasárnapi szentmisék helyszíne megváltozott. Az új helyszín: Heiligste Dreifaltigkeit-plébánia-templom, D-90473 Nürnberg, Giesbertsstr. 75. Érdeklődni lehet: Dr. Lipecz József, tel.: +49-911/426-703

Freiburgi érsekség: Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator; D-68723 Plankstadt, Schwetzingen Str. 32. Havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission, Ft; D-20535 Hamburg, Bürgerweide 35; Tel.: +49-40/250-7783. Mísezőhelyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen.

Kölni Főegyházmegye, Esseni és Aacheni egyházmegyek: Katholische Ungarische Gemeinde im Erzbistum Köln / A Kölni Érsekség Római Katolikus Magyar Lelekeszége, Ft. Lukács József; D-50676 Köln, Am Rinckenpfuhl 10; Tel.: +49-221/3377-8517; E-mail: info@ungarnzentrum.de és unganzentrum.koeln@gmail.com; Web: www.ungarnzentrum.de és www.facebook.com/Ungarische.Gemeinde. További misézőhelyek: Bergisch-Gladbach, Bonn, Duisburg, Düsseldorf, Essen, Herzogenrath, Köln, Köln, Wuppertal.

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye: Katholische Ungarische Gemeinde / Szent Erzsébet Magyar Katolikus Egyházközség Frankfurt, Ft. Belényesi József, D-61440 Oberursel, Altenhöferweg 61; Telefon: +49/0175-2562-688; E-mail: pfarrbuero@erzsebet-frankfurt.de; Web: www.magyar-katolikusok-frankfurt.de; Facebook: www.facebook.com/MagyarKatolikusEgyhazkozseg. Mísezőhelyek: Frankfurt am Main, Darmstadt-Griesheim, Gießen, Mainz és Wiesbaden-Delkenheim.

München-Freisingi Főegyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merka János; D-81925 München, Oberföhringer Str. 40.; Tel.: +49-89/2137-4230 (Titkárság: Varga Katalin titkárnő) és +49-89-2137-4233 (Lukács Tibor lelkipásztori munkatárs); Fax: +49-89/2137-4234; E-mail: info@ungarische-mission.de, Ungarische-Gemeinde.muenchen@eomuc.de; Web: www.ungarische-mission.de. Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános. Mísezőhelyek: München, Rosenheim, Erding, Landshut, Bad Tölz, Waldkraiburg.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Münster Magyar Katolikus Misszió / Münsteri, Osnabrücki és Paderborni Egyházmegyek magyar közösségei, Ft. Simon Péter; D-48157 Münster, Middelfeld 24; Tel.: +49-251/932-57-288; E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de; Web: sites.google.com/view/ungarisch és www.facebook.com/ungmis. Mísezőhelyek: Bielefeld, Bocholt, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück.

Passau Egyházmegye: Ungarische Mission Passau / Passau Magyar Misszió, Ft. Kovács János; D-84375 Kirchdorf am Inn; D-94036 Passau, Breslauer Str. 2.; Tel.: +49-85/712-332; E-mail: info@magyar-missio-passau.de. sites.google.com/site/magyarmissiopassau és www.facebook.com/magyarmissio.passau.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Szent Gellért Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merlás Tibor; D-70186 Stuttgart, Albert-Schäffle Str. 30.; Tel.: +49-711/236-9190, fax: +49-711/236-7393; E-mail: mission@stuttgarteri-katolikusok.de, mtibor1960@gmail.com; Web: www.stuttgarteri-katolikusok.de és www.facebook.com/stuttgarteri.katolikusok; D-89073 Ulm, Walfischgasse 17.; Tel.: +49-731/3996-6306, mobil: +49-1575-370-1412. Mísezőhelyek: Balingen-Frommern, Biberach an der Riss, Böblingen, Eisingen, Friedrichshafen-Berg, Heidenheim an der Brenz, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg-Hoheneck, Munderkingen, Reutlingen-Orschel-Hagen, Schwäbisch-Gmünd, Stuttgart, Ulm, Tuttingen, Weingarten.

Würzburg Egyházmegye: Ft. Dr. Koncsik Endre; D-97070 Würzburg, Domerschulstr. 2.; Tel.: +49-931/3866-2530, fax: +49-931/3866-2599.

NORVÉGIA

www.nufo.no/makao. Húsvétkor, augusztus 20-án és karácsonykor ünnepelnek magyar nyelven

Kövessen minket a világhálón is:
www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujag

Napjaink

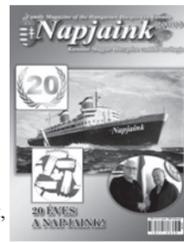
A Kanadai Magyar Diaszpóra
családi havilapja

32 színes oldalon megjelenik minden
hónap második felében.
Felelős szerkesztő: Móricz Lajos

Évi előfizetés:

Kanadában \$50.00,
külföldre \$100.00
(11 szám, a július-
augusztusi összevont)

2189 Peters Road West
Kelowna, BC V4T 2C3
Tel.: 001/250-768-0997
E-mail: moricl@telus.net,
napjainkOK@gmail.com

A Bécsi Napló az interneten is elérhető:

www.becsinaplo.eu

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Apróhirdetés:

Keret, fénykép nélkül: 50 HUF vagy 0,20 EUR/betű
Keret: 3000 HUF vagy 10 EUR
Fénykép: 6000 HUF vagy 20 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Nagyhirdetés és PR-cikk:

Teljes oldal: 400 e HUF vagy 1100 EUR
Féloldal: 300 e HUF vagy 800 EUR
Negyedoldal: 200 e HUF vagy 500 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Lapunk megjelenése megvalósult a Magyar Kormány támogatásával. A Bethlen Gábor Alap hozzájárult a kiadónk működésével és ezzel a lapunk fenntartásával kapcsolatos költségekhez.

szentmisét, más-más, az alkalomra odautazó lelkipásztorok szolgálata által.

OLASZORSZÁG

Róma: Olaszországi Katolikus Missziós Központ, Via del Casaleto, 481., 00151 ROMA (RM); E-mail: hungarian.mission.italy@gmail.com; Tel.+39 06 68.42.620; Lelekesz: Dr. Németh Norbert rektor. A római magyar közösség szentmiséjét a hónap utolsó vasárnapján tartják 11 órakor a Celio dombon a Szent István vértanú-körtemplomban (Santo Stefano Rotondo). Rómában minden kedden 8 órakor magyar nyelvű szentmisét ünnepelnek a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyka-kápolnájában. További misézőhelyek: Bologna, Catania, Firenze, Loreto, Milánó, Padova, Palermo, Parma, San Martino del Carso – Sagrado, Torino, Velence.

SVÁJC

Bázel: Röm. Kath. Ungarnmission / Bázeli Magyar Katolikus Misszió, Ft. Pál István; CH-4123 Allschwil, Binninger Str. 45.; Tel.: +41-76/518-5440; Web: www.ungarnmission.ch. Mísehelyszín: Sacré Couer-templom, Feierabendstr. 68., CH-4051 Basel, minden vasárnap 8.50-kor.

Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Ft. Pál István; CH-3073 Gümligen, Pf. 102.; Web: www.ungarnmission.ch. Mísehelyszín: Viktoriaheim-kápolna, havonta kétszer 11.45-kor.

Genf: Genfi Magyar Katolikus Misszió, CH-1216 Cointrin GE, Chemin du Ruisseau 36.; Tel.: +41-22/791-0458; Web: www.katolikus.ch. Mísehelyszín: Cointrin-kápolna, minden hónap első és harmadik vasárnapján 10.30-kor.

Lausanne: Tel.: +41-76/483-7394. Mísehelyszín: Servan-kápolna (Chapelle de Servan), Chemin Eugene-Grasset 12, CH-1006 Lausanne, a genfi vasárnapi szentmiséket megelőző szombatokon 18.00-kor.

Tägerwilen: Bruder Klaus-templom, Ernst-Kreidolfstrasse, CH-8274 Tägerwilen, minden hónap első vasárnapján 17.00-kor.

Zürich: Szent István Magyar Katolikus Misszió Zürich, Ft. Varga Péter; CH-8057 Zürich, Winterthurerstr. 135.; Tel.: +41-44/362-3303; E-mail: peter.varga@mail.ch iroda@magyar-misszio.ch; Web: http://magyar-misszio.ch. Szentmise minden vasárnap 12.00-kor és minden első pénteken este 17.30-kor, Bruder Klaus-templom, Milchbuckstrasse 73, CH-8057 Zürich. További misézőhelyek: Frauenfeld, Schaffhausen, Uster, Winterthur.

Részletesebb adatbázisunkat megtalálja honlapunkon: www.eletunk.net/miserend

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MISSZIÓ MÉDIA LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ KFT.
H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.
Telefon: +36 70 635 7064
E-mail: szerkesztoseg@eletunk.net
Honlap: www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujag

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Szakmai tanácsadó:
Sajgó Szabolcs SJ, Szócs Csaba,
Varga János, Vértessaljai László SJ

Munkatársak:
Dancs Rózsa, Hiba György SJ, Horváth Enikő,
Kovács Péter, Puss Sándor SJ, Schenk Angyalka,
Sebestyén Péter, Szabó Ferenc SJ, Vincze András

ELŐFIZETÉS:

közvetlenül a kiadónál vagy
az európai magyar lelkeszégeken keresztül

Előfizetés a 2022. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év.

Bankszámlaszámunk:

MISSZIÓ MÉDIA KFT.

Magyarországon:
OTP BANK 11716008-22527699

Külföldről:
OTP Bank
IBAN: HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUBH

Nyomdai előkészítés:

Éber Tamás

Nyomatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokajai út 5.

A szerkesztőség a nem saját írású cikkek tartalmáért nem vállal felelősséget, mindazonáltal kellő körültekintésre törekszik. Az olvasóinktól és külső forrásokból érkező cikkek tartalmáért azok szerzői vállalnak személyes felelősséget.

M
MAGYARSÁG HÁZA
a kultúra színe-java

**MAGYAR
MŰVÉSZ
VILÁG**

kiállítás a magyar diaszpóra
képzőművészeinek alkotásaiból

**2021. november 12.
(péntek), 18:00**

Helyszín: 6020 Innsbruck,
Speckbacherstrasse 31-33.

